D.CLAVEL

HET SEIZOEN DER WOLVEN

BEWERKING EN TEKENINGEN

MALIK

CLAUDE LEFRANCQ EDITEUR

DISTRIBUTIE

HET SEIZOEN DER WOLVEN

B E R N A R D

CLAVEL

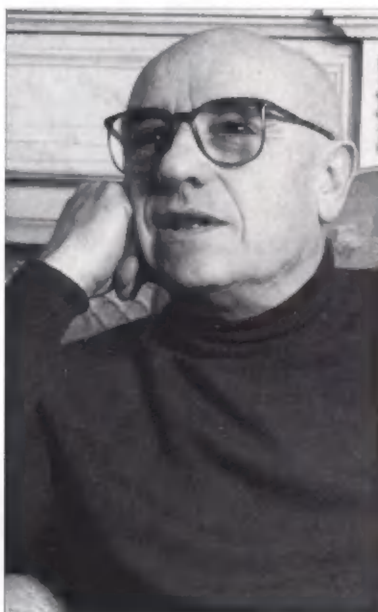
BEWERKING EN TEKENINGEN

MALIK

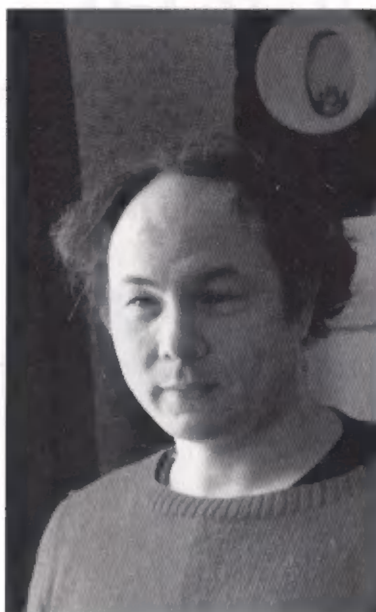

CLAUDE LEFRANCQ ÉDITEUR

Loup Durand presenteert: Collectie B.D ÉCRIVAINS.

Bernard Clavel

Malik

Dit verhaal speelt zich af in Franche-Comté, in 1639. Dat wil zeggen, tijdens de Tienjarige Oorlog, (...).
In januari 1629 herinnerde Richelieu koning Lodewijk XIII er schriftelijk aan dat Navarre en Franche-Comté beschouwd konden worden als zijn eigendom. (...).
De verovering van Franche-Comté ging gepaard met veel bloedvergieten. De Fransen, geholpen door de mannen van Bugey (de Grijzen), door Duitse, Zweedse en Zwitserse huursoldaten, stortten zich op de reguliere troepen van deze Spaanse provincie, en op de partizanen (de Cuanais, afkorting van Séquanais), die onder bevel stonden van officieren, die vaak analfabeet waren. De beroemdse van hen was Pierre Prost, oftewel Lacuzon (het woord lacuzon heeft in het plattelandsdialect de betekenis van *zorg*).
Franche-Comté bleef vasthouden aan zijn onafhankelijkheid die door neutraliteitsverdragen was gegarandeerd, maar die door de tijd heen altijd al geschonden waren. (...).

B.C.

In de reeks

HEMELZUILEN:

HET SEIZOEN DER WOLVEN

Te verschijnen:

HET LICHT VAN HET MEER

DE OORLOGSVROUW

MARIE BON PAIN

METGEZELLEN VAN DE NIEUWE WERELD

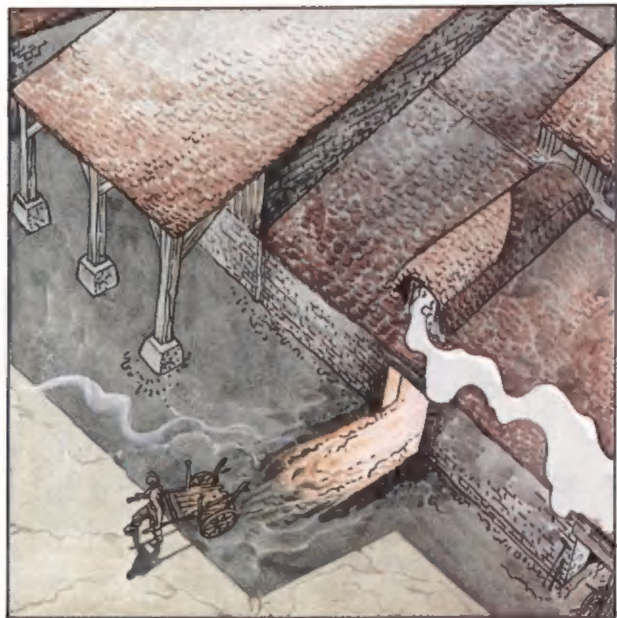
D/1989/4411/024
I.S.B.N. 90-71987-15-9

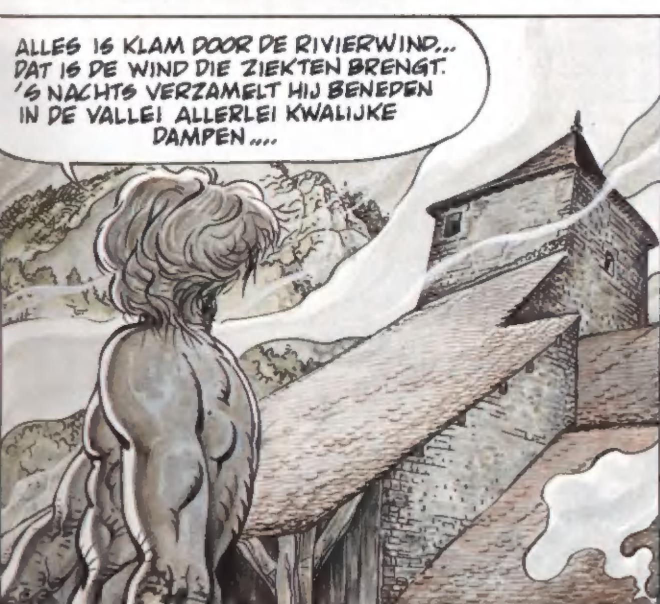
Alleenverdeler:
DARGAUD BENELUX
Brussel

Gedrukt in België door PROOST
Oktober 1989.

ALLES IS KLAM DOOR DE RIVIERWIND... DAT IS DE WIND DIE ZIEKTEN BRENGT. 'S NACHTS VERZAMELT HIJ BENEDEN IN DE VALLEI ALLERLEI KWALIJKE DAMPEN....

MIJN MOEDER ZEI ALTIJD: WAT JE DAAR NOOIT ZULT VINDEN, ZIJN GOEDE VRINDEN OF GOEDE WINDEN...

WAT MOPPER JE DAAR TOCH, GUYON?!

JE HOUDT ME WEL IN DE GATEN, HÈ ? JE DOET ALS-OF 'T JOUW ZOUT-ZIEDERIJ IS !
HET IS OOK MIJN TAAK TOEZICHT TE HOUDEN OP DE OVEN. WAT IS ER ?

OH, NIETS. IK ZEI ALLEEN DAT DIE WIND NIET GOED IS. HIJ KOMT VAN DE RIVIER. HIJ MAAKT JE KOUD TOT OP HET BOT. HET IS EEN WIND DIE ZIEK-TEN BRENGT !

ALS JE JE KAR STRAKS BUITEN OPLAADT, VOEL JE D'R NIETS VAN. EN VERGEET NIET: JOU CONTROLEREN, IS M'N WERK. STOOK DAT VUUR OP ! HET LIJKT VANOCHTEND WEL 'N KAARSVLAMMETJE !
ALS HET DIE SMERIGE WIND NIET WAS...

HOU JE MOND EN AAN DE SLAG, LIJNTREKKER ! DIE WIND HEEFT NOG NOOIT EEN GOEIE STO-KER VERHINDERD Z'N WERK TE DOEN.

IK HEB JE AL VAKER GEZEGD, GUYON, DAT DIE KAR HEEL WAT MINDER STERK IS DAN JIJ. LOOP LIEVER TWEE KEER, ANDERS BEZWIJKT-IE ONHERROEPELIJK ONDER HET GEWICHT !

DAN NEEM IK ER EEN VAN EEN AN-DERE OVEN. WIJ ZIJN TOCH DE ENI-GEN HIER IN DEZE ZIEDERIJ.
DE ANDERE OVENS WORDEN BINNENKORT AANGESTOKEN. HET IS VERBODEN ER MATE-RIAAL VANDAAN TE HALEN, BE-GREPEN? DUS BELAST DIE KAR NIET ZO ZWAAR, ANDERS HEB JE JE LANGSTE TIJD HIER GE-HAD.

HALLO ! ZIJN HIER MENSEN AAN HET WERK ?

BEN JE SOMS BLIND ? DE ROOK MOET VAN MIJLEN VER TE ZIEN ZIJN !
IS GUYON MATHIEU HIER ?

WAT MOET JE VAN GUYON ?
HEM SPREKEN.

HIJ IS BENEDEN, BIJ DE KETEL. MAAR HOU HEM NIET TE LANG OP. HIJ HEEFT NOG EEN HELE-BOEL TE DOEN !

GUYON MATHIEU, VAN AIGLEPIERRE, VOERMAN VAN BEROEP EN OP DIT MOMENT STOKER BIJ EEN ZOUTZIEDERIJ. KLOPT DAT?
JA, DAT BEN IK.

PAK JE BULLEN EN KOM MEE.
WAT BETEKENT DAT ALLEMAAL?

DAT VERTELT DE BURGEMEESTER JE WEL.
WAT?! M'N STOKER WEGHALEN? WAAR BEMOEI JE JE MEE, SERGEANT?! JE BENT GEK! NORMAAL WERKEN WE MET Z'N DRIEËN OP EEN OVEN! HOE WIL JE DAT IK HET ALLEEN ROOI?!

HIJ ZAL VERVANGEN WORDEN.
WAT WIL JE VAN HEM? HIJ IS GOED, DIE VOERMAN. HIJ WEET VAN AANPAKKEN. WE KUNNEN GOED MET ELKAAR OPSCHIETEN.

IK HEB MIJN ORDERS.
ORDERS VAN WIE? JE HEBT NIET HET RECHT HEM MEE TE NEMEN ALS JE NIET ZEGT WAT HIJ HEEFT UITGESPOOKT. DAT ZEGT DE WET.

DAT ZEGT DE WET HELEMAAL NIET.
WEL WAAR!
NIET WAAR. EN IK KEN DE WET BETER DAN JIJ.

GUYON, JE BENT AANGEWEZEN OM MET MIJ MEE TE GAAN NAAR DE BARAKKEN BIJ 'LA BELINE'. DE GRAFDELVER DAAR IS DOOD. JIJ MOET 'M VERVANGEN.

JULLIE ZIJN GEK! HET IS EEN VERGISSING! GUYON KOMT UIT AIGLEPIERRE. HIJ HEEFT NIETS MET SALINS TE MAKEN, OF MET JULLIE VERVLOEKTE BARAKKEN!
BEMOEI JE ER NIET MEE. JE KRIJGT EEN ANDERE KNECHT EN DAARMEE BASTA!

JE BENT HIER NIET VOOR NIETS, SERGEANT, EN DE PRIESTER EVENMIN. MAAR IK ZOU WEL EENS WILLEN WETEN HOE HET LOT HEM HEEFT AANGEWEZEN EN WELKE SCHEPENEN DAARBIJ AANWEZIG WAREN.
HET LOT HEEFT GEEN ROL GESPEELD. GUYON IS AANGEWEZEN OMDAT HIJ NAAR DE STAD IS GEKOMEN NADAT ZIJN VROUW WAS GESTORVEN AAN DE PEST.

BLIJF DAAR! JE DRAAGT VAST EN ZEKER DE ZIEKTE!
IK?... MIJN VROUW IS GESTORVEN AAN EEN BORSTKWAAL, NIET AAN DE PEST! ZE GAF AL TWEE JAAR BLOED OP. VRAAG HET MAAR AAN DE BARBIER DIE HAAR BEHANDELD HEEFT. TOEN MIJN VROUW STIERF, WAS ER NOG HELEMAAL GEEN PEST IN AIGLEPIERRE.

ALS HIJ 'T HAD, ZOU IK 'T OOK HEBBEN.

RAAK HEM NIET AAN, ALS JE NIET MET HEM NAAR DE BARAKKEN GESTUURD WIL WORDEN.
WE WERKEN AL RUIM EEN MAAND SAMEN. IK HEB HEM AL HEEL WAT KEREN AANGERAAKT. WE HEBBEN ONS BROOD SAMEN GEDEELD, WE HEBBEN UIT DEZELFDE KOM GEDRONKEN. HOU TOCH OP, ALS JIJ JE DAGEN ZOU DOORBRENGEN VOOR DIT VUUR, DAN WAS JE NIET ZO BANG VOOR DE DOOD.

IK KAN NIETS VOOR JE DOEN, ARME JONGEN. IK HEB JE HEEL WAT UITGEKAFFERD, MAAR HET KWAM UIT EEN GOED HART. IN ONS VAK IS HET DE GEWOONTE STOKERS UIT TE KAFFEREN. MAAR JE KOMT TERUG ... IK WEET ZEKER DAT JE TERUGKOMT. JE BENT EEN STERKE VENT... JE KOMT TERUG...

JE BENT EEN GOEIE JONGEN, WEET JE... NET ALS M'N ZOON ... DIE KAFFERDE IK OOK ALTIJD UIT...

KON IK 'M NOG STEEDS MAAR UITKAFFEREN ...

IK BEN VADER BOISSY. IK KOM UIT DOLE. WE GAAN NAAR DE ZIEKEN. JE ZULT ZIEN DAT 'T NIET ZO ERG IS ALS MEN ZEGT, ZEKER NIET ALS JE STERK EN GEZOND BENT ZOALS JIJ. IK HEB TWEE EPIDEMIEËN OVERLEEFD. DE GOEDE GOD VOND ZEKER DAT IK ME NOG NUTTIG KON MAKEN OP DEZE AARDE. EN ALS JIJ JE OOK NUTTIG KUNT MAKEN, ALS JIJ DEGENEN, DIE WE HULP BRENGEN, OOK LIEF KUNT HEBBEN, DAN ZAL GOD HET JE LONEN.

KLEED JE AAN, GUYON, JE BENT NAT VAN HET ZWEET. STRAKS WORD JE NOG ZIEK.
MAAR MIJN VROUW IS NIET AAN DE PEST GESTORVEN. ZIJ HAD 'T OP HAAR BORST. VRAAGT U 'T MAAR AAN DE BARBIER DIE HAAR BEHANDELDE. ZE GAF AL TWEE JAAR BLOED OP.

IK GELOOF JE, MAAR DAT VERANDERT NIETS AAN DE ZAAK. WIJ ZULLEN BIDDEN VOOR HAAR ZIELEHEIL. HET HEEFT GEEN ZIN OM TE PROTESTEREN. JE MOET MEEKOMEN. VOORUIT, TREK JE HEMD AAN.

JE WILT TOCH NIET BEWEREN DAT JE DEZE HITTE PRETTIG VINDT! HET IS HIER HETER DAN IN DE HEL. IK ZOU HET ER GEEN UUR UITHOUDEN. KOMAAN, GUYON, JE BENT GEEN MAN VOOR DIT WERK. JE BENT EEN MAN VAN DE NATUUR. DAAR ADEM JE VRIJER DAN IN DIT HOL.

BLIJFT U DAAR OOK, IN DE BARAKKEN ?
JAZEKER. HET GAAT MIJ NIET ALLEEN OM HET GENOEGEN VAN JOUW GEZELSCHAP TIJDENS DE REIS...

U KOMT UIT DOLE EN ZE HEBBEN U TOCH AANGEWEZEN!
NIEMAND HEEFT MIJ AANGEWEZEN. AL ONZE BROEDERS UIT SALINS ZIJN DOOD. OOK DE ZIEKEN HEBBEN RECHT OP DE STEUN VAN GOD.

VIND JE DAT NIET GRAPPIG, DIE POLITIEMAN DIE NIET DICHTERBIJ DURFT TE KOMEN ? HIJ IS DOLBLIJ DAT HIJ JE NIET HOEFDE VAST TE PAKKEN OM JE MEE TE KRIJGEN!

ALS DE ZOUTZIEDERIJ STIL KOMT TE LIGGEN, IS HET GRAAFSCHAP VERLOREN! ZEG DAT MAAR TEGEN DE BURGEMEESTER EN ZIJN SCHEPENEN. IK KAN HET WETEN, WANT IK BEN DRIE-EN-ZESTIG JAAR. VERLOREN, HOREN JULLIE? HET ZOUT IS ONS LEVEN!

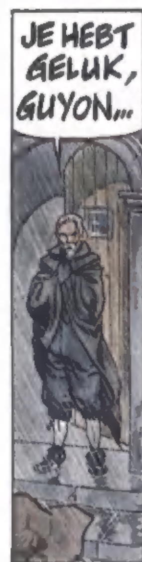

DIE MAN LOOPT GOED. VOOR EEN PRIESTER LOOPT HIJ HEEL GOED. HET IS TENMINSTE GEEN SLOME SUKKEL DIE DE HELE TIJD GEBEDEN LOOPT TE MUMMELEN.

WEET JE, DIE OUWE ZOUTZIEDER HAD GELIJK. ZONDER ZOUT, IS HET GRAAFSCHAP HET GRAAFSCHAP NIET MEER. IK KEN ANDERE LANDEN, MAAR IK HEB NOOIT ZO'N RIJK LAND GEZIEN: HET HOUT VAN DE BERGEN, DE NATUURSTEEN, HET VLEES, DE MELK, DE KAAS, DE HONING, DE STEENKOOL, HET GRAAN, DE WIJN EN DAN NOG HET ZOUT! EEN LAND, GEMAAKT OM VAN TE LEVEN. DE BEWONERS HOUDEN TERECHT VAST AAN HUN ONAFHANKELIJKHEID. ZIJ HEBBEN ALLES WAT ONZE LIEVE AAN GOEDS HEEFT GEBRACHT OP AARDE. ZELFS DE RIVIEREN MET HUN KRACHTIGE STROOM OM DIT ALLES TE TRANSPORTEREN. HOE TREURIG OM DIT LAND AF TE ZIEN GLIJDEN NAAR DE ELLENDE!

5

EN HET DUURT AL ZO LANG. HET LAND KOMT ER NOOIT MEER BOVEN-OP.
ZEG DAT NIET. IK HEB HET BELEG VAN DOLE MEEGEMAAKT. HET JAAR '36 WAS VERSCHRIKKELIJK. ER WAREN MOMENTEN DAT NIEMAND MEER EEN UITWEG ZAG, MAAR ALS GOD ONS DERGELIJKE BEPROEVINGEN LAAT ONDERGAAN, DAN WIL HIJ DAT WIJ ZE TE BOVEN KOMEN. MISSCHIEN WAREN DE MENSEN IN DIT LAND TE GEMAKZUCHTIG GEWORDEN. GELOOF ME, GUYON, WE KOMEN HIER OOK DOORHEEN. EN DAN ZIJN WE STERKER EN ZUIVERDER GEWORDEN.

WE GAAN MET DIE HUIFKAR DE BERGEN IN.

JE HEBT GELUK, GUYON...

IN EEN ANDERE STAD WAS JE OPGEHANGEN. JE BENT SALINS BINNENGEKOMEN ZONDER TE ZEGGEN WAARAAN JE VROUW IS GESTORVEN.
MAAR ... ZIJ IS NIET AAN ...

WAT DOET HET ER TOE WAARAAN ZIJN VROUW IS GESTORVEN, MENEER DE SCHEPEN ? DEZE MAN VERKEERT IN DEZELFDE OMSTANDIGHEDEN ALS IK. HIJ GAAT MEE ALS VRIJWILLIGER OM ZICH NUTTIG TE MAKEN.

VRIJWILLIGER MET EEN GEWAPEND MAN OM HEM IN 'T GAREEL TE HOUDEN !
HIJ WIST NIET DAT ER DAAR MENSEN NODIG WAREN... TOEN HIJ HOORDE DAT ER EEN GRAFDELVER NODIG WAS, HEEFT HIJ ZICH METEEN OPGEGEVEN.... VRAAG MAAR AAN DE SERGEANT.

DAN HOEFT DE SERGEANT U OOK NIET TE VERGEZELLEN. IK HEB HIER TOCH MENSEN TE WEINIG.
HOE DAN OOK, IK STA VOOR GUYON IN.

MOGE GOD WAKEN OVER UW STAD.
DANK U VADER. IK ZAL AAN UW SUPERIEUREN LATEN WETEN DAT U NAAR ONZE BARAKKEN BENT GEGAAN.

LIEVE GOD, WAAR HEBBEN ZE DIE KNOL VANDAAN ?!
LAAT DE LIEVE GOD ER BUITEN EN KOM MEE.

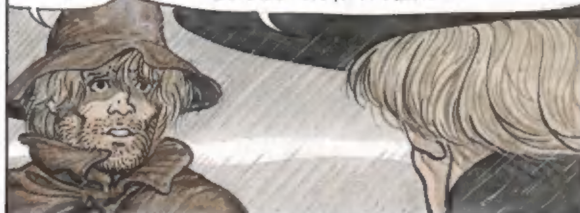
HOE VOELT 'T WEER IN JE OUDE VAK TERUG TE ZIJN?
U BENT ME ER EENTJE... LIEVE GOD, TOEN IK DE ZWEEP LIET KNALLEN EN HET ZAAKJE IN BEWEGING KWAM, DACHT IK DAAR OOK AAN.

DAT LAG VOOR DE HAND. JE BENT VOERMAN. DIT IS JOUW LEVEN... MAAR IK VROEG JE DE LIEVE GOD ER BUITEN TE LATEN.

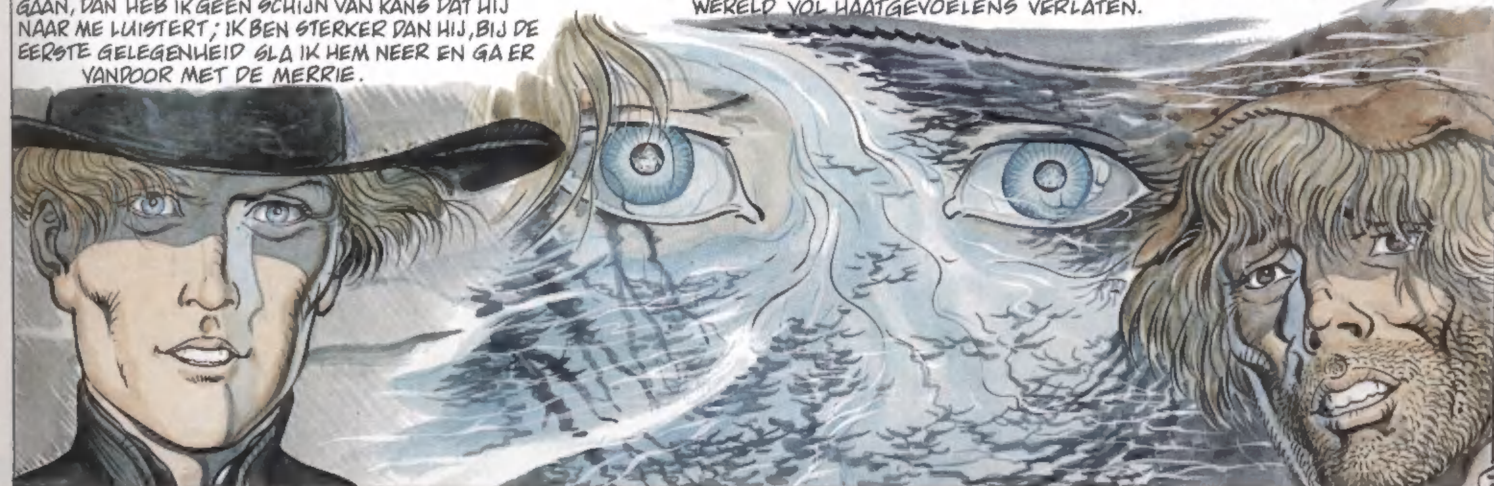

JE BENT EEN GOEIE JONGEN, MAAR IK BEN BANG DAT 'T JE OP SOMMIGE MOMENTEN AAN MOED ONTBREEKT. JE WILDE ME EERST VOORSTELLEN ER VANDOOR TE GAAN. NAAR VAUD OF NAAR SAVOYE, ZOALS ZOVEEL ANDEREN. EN TOEN DACHT JE BIJ JEZELF: ALS DIE IDIOOT ZO GRAAG NAAR DE ZIEKEN WIL GAAN, DAN HEB IK GEEN SCHIJN VAN KANS DAT HIJ NAAR ME LUISTERT; IK BEN STERKER DAN HIJ, BIJ DE EERSTE GELEGENHEID SLA IK HEM NEER EN GA ER VANDOOR MET DE MERRIE.

BEGRIJP ME GOED, MIJN ZOON. ALS JE DEZE TAAK ALLEEN OP JE HAD GENOMEN OMDAT DE SCHEPENEN JE HADDEN AANGEWEZEN, EN JE ZOU STERVEN TIJDENS HET VERZORGEN VAN DE ZIEKEN, DAN ZAL JE LIJDEN VERSCHRIKKELIJK ZIJN, WANT DE PEST SLAAT NIET TOE ALS DE BLIKSEM. HIJ GEEFT JE DE TIJD OM DE DOOD TE ZIEN NADEREN EN AAN DE LICHAMELIJKE KWELLINGEN WORDEN DIE VAN DE GEEST TOEGEVOEGD, DIE VAAK NOG ERGER ZIJN. JE ZOU DENKEN AAN DEGENEN DIE JE HEBBEN AANGEWEZEN EN JE ZOU DEZE WERELD VOL HAATGEVOELENS VERLATEN.

JE ZOU JE HET SLACHTOFFER VOELEN VAN EEN ONRECHTVAARDIGHEID. MISSCHIEN ZOU JE LAATSTE GEDACHTE DE VERVLOEKING VAN DE SCHEPENEN ZIJN. EN DAT IS AFSCHUWELIJK, GUYON. ECHT AFSCHUWELIJK. EN IK ZOU ER SCHULDIG AAN ZIJN NIETS TE HEBBEN GEDAAN OM JE EEN DERGELIJK EINDE TE BESPAREN. DAT IS EEN RISICO DAT IK NIET WIL LOPEN....

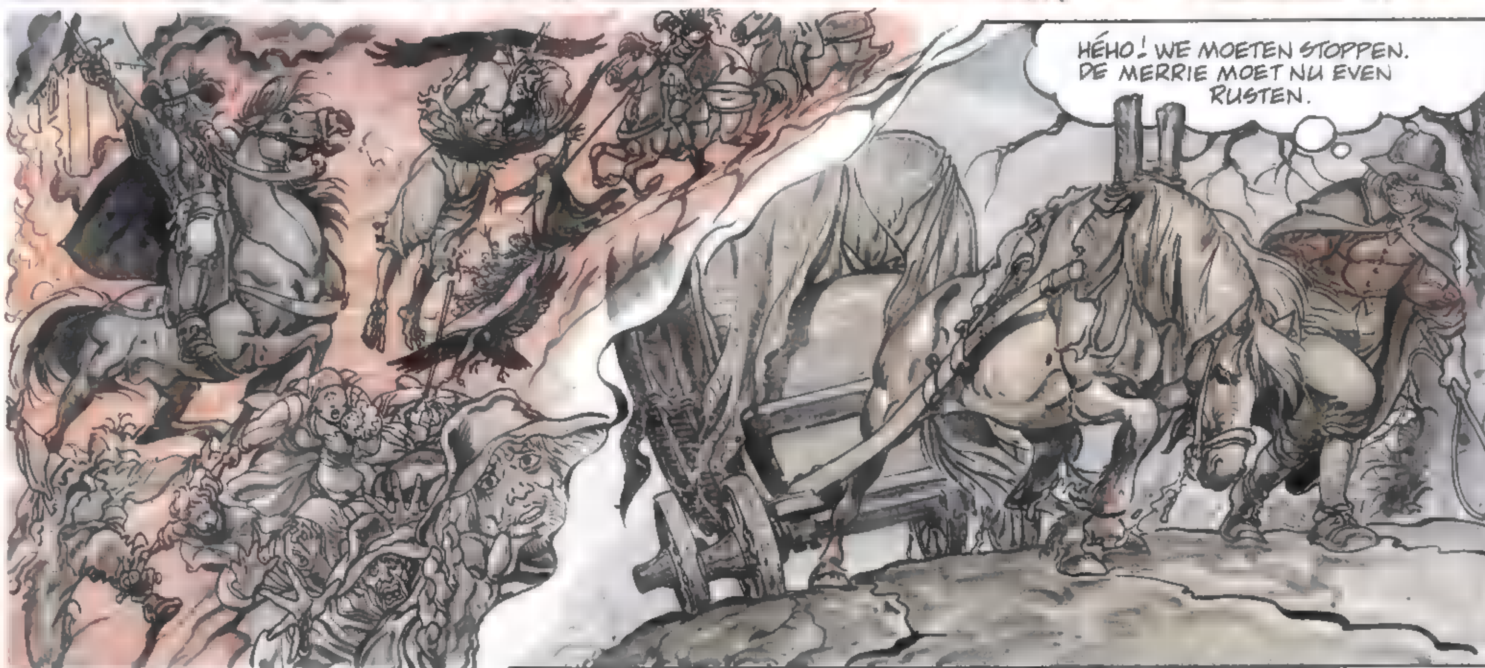

DUS IK STEL JE DIT VOOR: WIJ GAAN VERDER. WANNEER WE ZO DICHT BIJ DE BARAKKEN ZIJN DAT IK ER ALLEEN KAN KOMEN, DAN MAG JE GAAN, ALS JE DAT WILT. IK ZAL ZEGGEN DAT JE GEVLUCHT BENT EN DAT IK JE NIET KON TEGENHOUDEN.

NEE, NEE. ZEG NIETS. DENK ER EERST OVER NA. IK WIL DAT JE JE BESLISSING IN ALLE VRIJHEID NEEMT, NADAT JE EERST BIJ JEZELF TE RADE BENT GEGAAN.

JE HEBT HET GELOOF. JE GELOOFT IN GOD ... JE GELOOFT ECHT...

EN OMDAT JE HET GELOOF HEBT, GUYON, WEET JE HEEL GOED DAT DE DOOD SLECHTS EEN BEGIN IS. EEN POORT DIE EEN WERELD VAN LICHT EN VAN VREUGDE ONTSLUIT...

HÉHO! WE MOETEN STOPPEN. DE MERRIE MOET NU EVEN RUSTEN.
8

HUUU, GROTE GOD ! HUUU DAN TOCH, KRENG !

WACHT OP ONS, VADER !

JE HIJGT EN ZWEET NET ALS DAT ARME DIER. MAAR WAAROM LOOP JE ALS EEN BEZETENE ? JE TREKT HET PAARD EN DE WAGEN. IK HEB NOG NOOIT ZO'N VOERMAN GEZIEN !

IK BEN HEUS NIET ZO'N SLECHTE VOERMAN, VADER. IK LAAT EEN DIER DOORGAANS NIET KRE-PEREN... DAAROM HEB IK HAAR EEN HANDJE GE-HOLPEN.

IK WILDE U INHALEN OM U TE ZEGGEN DAT... DAT...

OM ME WAT TE ZEGGEN ...?

...OM TE ZEGGEN DAT IK MET U MEEGA.

WAAR MEN OOK HEENGAAT, EEN BRANDENDE LAMP BIJ HET VALLEN VAN DE AVOND BETEKENT VOOR DE REIZIGER EEN GASTVRIJE ONTVANGST.

GUYON, JE MOET STOPPEN. ALS JE NIET STOPT, IS HET OMDAT JE BANG BENT. JE BENT BANG DAT JE ANGST STERKER IS DAN JEZELF. DAT HIJ JE ER VANDOOR DOET GAAN.

VADER, IK HEB NAGEDACHT. IK GA NAAR LACUZON. U BENT ER BIJNA. IK GEEF U DE TEUGELS. HET DIER ZAL U VOLGEN.

HET IS NIET VER MEER, GUYON, MAAR DE WEG IS SLECHT BEGAANBAAR. MOETEN WE DAT BEEST NIET EVEN LATEN RUSTEN ?

JE BENT DE DUIVEL, PRIESTER! JE BENT DE DUIVEL. HOU JE MOND... HOU JE MOND, ZEG IK JE !

JE HEBT GELIJK, GUYON. ANDERS HADDEN WE DE WOLF NIET GEHOORD.

DE WOLVEN ZIJN IN DEZE TIJDEN NIET GEVAARLIJK. MET AL DIE SLACHTOFFERS VAN DE OORLOG EN DE EPIDEMIE HEBBEN ZE GENOEG TE ETEN. TOCH ZOU IK ME VANNACHT NIET IN HET BOS WAGEN.
10

GUYON,
BID MET MIJ.

HEER, ZEGEN DEZE ONGELUKKIGEN EN SCHENK ZE GENEZING. HEER, ZEGEN OOK HEN DIE U NIET GENEEST EN GEEF ZE EEN PLAATS IN UW KONINKRIJK. HEER, GEEF MIJ DE KRACHT OM ZE LIEF TE HEBBEN ZOALS U ZE LIEFHEBT, WANT HET ZIJN UW SCHEPSELS. HEER, ZEGEN UW ZOON GUYON DIE ZE ZAL LIEFHEBBEN EN DIENEN.

KOM, DOOR DIT DORP VAN SMARTEN LOOPT DE WEG DIE ONS NAAR HET KONINKRIJK VAN DE VADER ZAL LEIDEN.

IS DAT DE NIEUWE GRAFDELVER ?

JA, EN OOK DE NIEUWE PRIESTER.

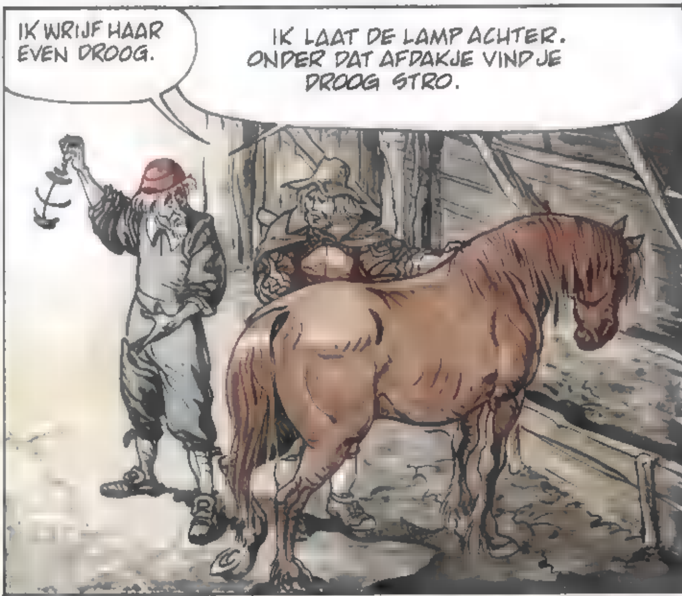
WE KUNNEN 'T STELLEN ZONDER PRIESTER, MAAR NIET ZONDER GRAFDELVER, GOD-NOG-AN-TOE!

KOMT U TOCH BINNEN, VADER.

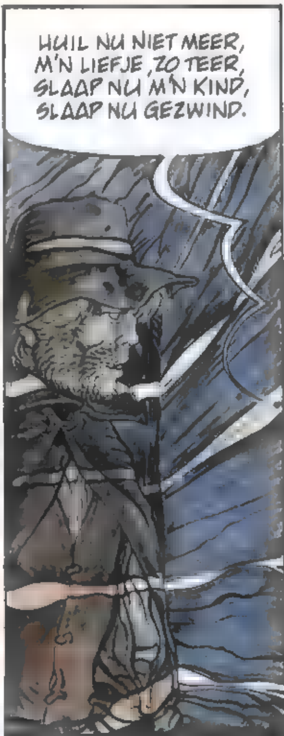
EN JIJ, KOM JIJ NIET BINNEN ?

IK WILDE WETEN WAAR IK HET PAARD KAN STALLEN.

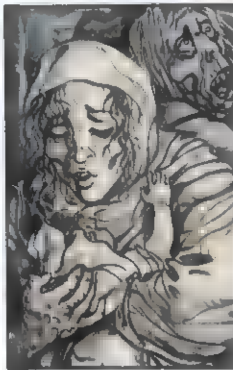
IN DE AFRASTERING. IK ZAL 'T JE WIJZEN.

IK WRIJF HAAR EVEN DROOG.
IK LAAT DE LAMP ACHTER. ONDER DAT AFDAKJE VIND JE DROOG STRO.

SLAAP NU, M'N KIND, LUISTER NIET NAAR DE WIND...

HUIL NU NIET MEER, M'N LIEFJE, ZO TEER, SLAAP NU M'N KIND, SLAAP NU GEZWIND.

WIE WIL ER WAT WATER ?

TREK DIT AAN, WANT JE BENT NU DE GRAFDELVER. HET IS HET HEMD VAN JE VOORGANGER. HIJ IS NOG NIET BEGRAVEN. DAT IS JE EERSTE KLUS.

NEEM DAT HEMD EN TREK 'T AAN! JE BENT DE GRAFDELVER EN DUS MOET JE 'T DRAGEN!
LAAT HEM MET RUST! WAAROM DIE HAAST? DAT KOMT MORGEN WEL.
NEE, HIJ TREKT 'T NU AAN! IK WIL HEM ER IN ZIEN!
VADEAU, LAAT HEM MET RUST!
NEE, HIJ DOET WAT IK ZEG!
JIJ HEBT 'T HIER NIET VOOR HET ZEGGEN!
DE ZIEKEN ZIJN JOUW ZAAK. IK BEN DE BAAS OVER HET PERSONEEL.
NEE, VAN NU AF AAN BEN IK VERANTWOORDELIJK VOOR DIE ZAKEN.
BEMOEI JE LIEVER MET JE LIEVE HEER, PRIESTER. DUVEL OP, DAN ZAL IK DIE KLEINE SCHOFT 'NS EVEN...
LAAT MAAR, VADER!
DAT HAD JE NIET MOETEN DOEN, VADER. IK HAD 'M BEST AANGEKUND.
DAAR TWIJFEL IK NIET AAN, MAAR ALS JIJ 'M HAD NEERGESLAGEN, ZOU HIJ ZICH LATER WREKEN. EEN SCHOT MET EEN HAAKBUS MEER OF MINDER MAAKT VOOR DAT SOORT BEESTEN NIET VEEL UIT.

ER LIGT EEN MAN OP STERVEN!
IK KOM ERAAN. BENT U DE AFLEGSTER?

NEE. ZIJ IS DE VOEDSTER. ZIJ HEET ERCILIE MACLOT EN ZIJ KOMT UIT SALINS. HAAR MAN IS DRIE WEKEN GELEDEN GESTORVEN. ZIJ GEEFT ONZE ZIEKEN TE ETEN. HELEMAAL IN HAAR EENTJE...

KOMAAN!

IS VROUW BRENOT GEWAARSCHUWD?
JA, ZE IS ER AL.

IK HEB JE TOCH GEZEGD DAT DE STERVENDEN DE AFLEGSTER NIET MOGEN ZIEN BINNENKOMEN.
ZE ZIEN HAAR DE HELE DAG. ZIJ IS DE ENIGE DIE ME HELPT BIJ HET MAKEN VAN DE SOEP EN HET UITDELEN ERVAN.

U BENT TE LAAT, VADER. HIJ IS ZOJUIST GESTORVEN.

VADER, KOM HIER ALSTUBLIEFT!
MENEER PASTOOR! MENEER PASTOOR!
JA, JA, IK BEN HIER VOOR IEDEREEN. RUSTIG MAAR, IK ZAL U ALLEMAAL SPREKEN, ÉÉN VOOR ÉÉN.
MAAK Z'N PLAATS SCHOON. IK WIL 'M HEBBEN!
DAT ZIEN WE MORGEN WEL.
NEE, NU... IK KAN NIET SLAPEN, ZO DICHT BIJ DE DEUR.
MORGEN IS ER WERK AAN DE WINKEL. BEN JIJ DE NIEUWE GRAFDELVER?
JA, DAT BEN IK.
DAN WERKEN WE SAMEN....
WORD JE NU NIET WAKKER?
DIT IS GUYON MATHIEU. HIJ KOMT UIT AIGLEPIERRE. HIJ VERVANGT DE GRAFDELVER. MORGEN HELP JE HEM EEN GROEVE TE GRAVEN.
ZIJN DE FRANSEN JOUW LAND BINNENGEVALLEN?
JA, ZE HEBBEN ALLES MEEGENOMEN. IEDEREEN HEEFT ZICH IN SALINS TERUGGETROKKEN. HET DORP IS VERLATEN.
BIJ ONS ZIJN ZE IN AUGUSTUS GEKOMEN, DE 24E. IK ZAL HET NOOIT VERGETEN.
IK GING WEG MET M'N BEESTEN. IK HAD ER VEERTIEN TE HOEDEN. EN TOEN HOORDE IK GESCHREEUW, VLAK BIJ DE KERK. IK GING KIJKEN. HET WAREN BOEREN DIE VIER FRANSE SOLDATEN HADDEN BETRAPT BIJ HET PLUNDEREN. ZE HADDEN HUN MUSKETTEN AFGENOMEN EN ZE NAAR DE PASTOOR GEBRACHT. DAN KON HIJ ZE DE BIECHT AFNEMEN, VOORDAT ZE GEDOOD ZOUDEN WORDEN. IK ZAG ZE ALLE VIER DE KERK BINNENGAAN, MET DE BOEREN DIE HEN GEVANGEN HADDEN GENOMEN. IK DACHT: "DAT MOET IK ZIEN." MAAR MIJN BAAS ZEI: "NEEM DE DIEREN MEE. HET KAN WEL EENS FOUT AFLOPEN EN IK WIL M'N BEESTEN NIET VERLIEZEN"... ACH, HAD HIJ DIE ALLÉÉN MAAR VERLOREN!...

CAVEL NAHUIS

GOED. IK GING DUS WEG MET DE BEESTEN. IK GING NIET NAAR DE ALGEMENE WEIDE-PLAATS, MAAR NAAR DE HEUVELS DIE UITZICHT BIEDEN OVER HET DORP. IK ZAG DAT DRIE FRANSEN DE KERK UIT WERDEN GESLEEPT EN VAN PAL BIJ WERDEN NEERGESCHOTEN.

EVEN LATER KWAM ER EEN JONGEN AANRENNEN. EN TOEN WAS HET PANIEK!

IK HOORDE SCHOTEN IN DE KERK EN IK ZAG OPEENS ALLEMAAL RUITERS OPDOEMEN. ZEKER WEL VIJFTIG. HET GEBEURDE ALLEMAAL ZO SNEL... IN DE TIJD DAT IK DE RAND VAN HET BOS BEREIKTE, WAREN ER AL ZEKER DERTIG DODEN. EN HET GING MAAR DOOR.

OVERAL KRINGELDE ROOK UIT DE RAMEN. GROTE GOD, HET HELE DORP STOND IN BRAND! IEDEREEN DIE WILDE VLUCHTEN, WERD ACHTERHAALD DOOR DE RUITERS EN AFGEMAAKT. IK ZAG HOE ZE M'N OUDERS UIT HUN HUIS SLEURDEN. HET DAK BRANDDE AL. ZE SCHOTEN HEN DOOD EN GOOIDEN HEN IN DE VLAMMEN. IK KON NIETS DOEN. IK KON ME NIET BEWEGEN. IK WAS VERLAMD... EN TOEN M'N BAAS EN ZIJN VROUW... MAAR EERST DOODDEN ZE HUN BEIDE KINDEREN.

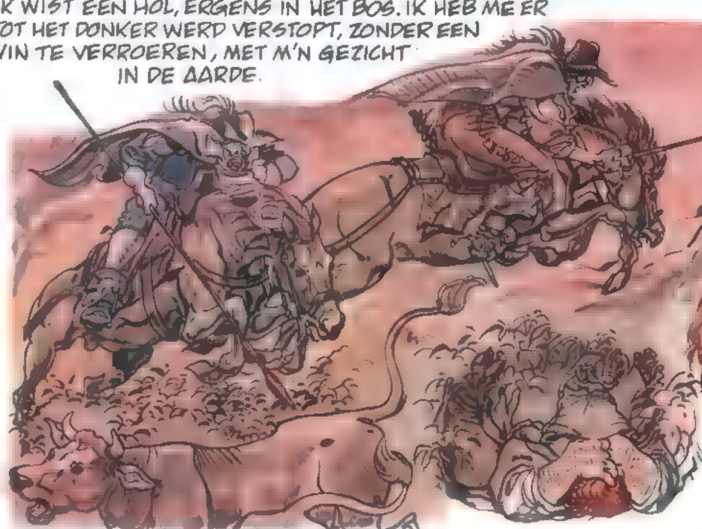

VOOR DE KERK HADDEN ZE DE PASTOOR, DIE DE SOLDATEN DE BIECHT HAD AFGENOMEN, UITGEKLEED, HELEMAAL NAAKT. HET WAS EEN DIKKE MAN VAN ONGEVEER ZESTIG JAAR. EERST GESELDEN ZE HEM, EN TOEN LEGDEN ZE MEST EN STRO, GEDRENKT IN BRANDEWIJN, OP ZIJN BUIK EN STAKEN HET IN BRAND. IK HOORDE HEM BRULLEN. DE ANDEREN LACHTEN. TOEN GOOIDEN ZE HEM IN DE FONTEIN EN DAARNA IN EEN BRANDENDE SCHUUR. MAAR EERST HADDEN ZE Z'N ENKELS MET EEN VEEKETTING AAN ELKAAR GEBONDEN...

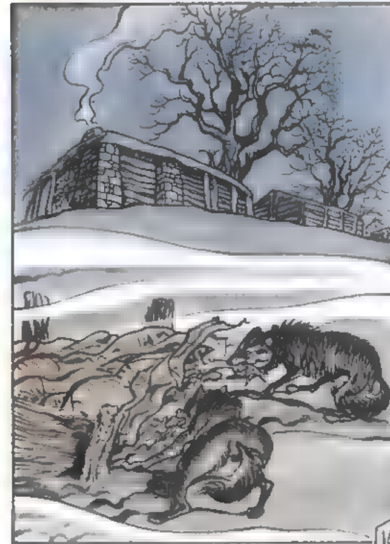

EN TOEN ZAGEN ZE M'N KOEIEN. TWEE RUITERS STAKEN ZE ALLEMAAL NEER. WAT KON IK DOEN? NIETS. IK WIST EEN HOL, ERGENS IN HET BOS. IK HEB ME ER TOT HET DONKER WERD VERSTOPT, ZONDER EEN VIN TE VERROEREN, MET M'N GEZICHT IN DE AARDE.

16

IK WIL DAT SOORT DINGEN NIET MEER ZIEN. DE DODEN ZULLEN ELKE DAG WORDEN BEGRAVEN. DEGENEN DIE 'S AVONDS OF 'S NACHTS STERVEN, MOETEN BINNEN EEN OMHEINING WORDEN GELEGD WAAR DE BEESTEN NIET IN KUNNEN.

DIE IS ER NIET.
DAN MAKEN WE ER EEN. AAN MATERIAAL GEEN GEBREK. ER ZIJN BOMEN GENOEG IN DE BUURT.

IK WIL NIET DAT DE DODEN HIER NOG LANGER BLIJVEN LIGGEN. DAT IS SLECHT VOOR HEN EN SLECHT VOOR DE LEVENDEN. WE LEGGEN ZE METEEN OP EEN WAGEN. GUYON EN HUFFEL GAAN MEE OM KUILEN TE GRAVEN. IK KOM LATER, VOOR DE BEGRAFENIS. IK GA NU DE ZIEKEN BEZOEKEN.

WAT ERG DAT ER NOG ZO VEEL VLIEGEN ZIJN.
DAT HEB JE, ALS HET NOG NIET HARD HEEFT GEVROREN.

ZAL IK MEEGAAN ?
JA. IK KOM STRAKS.

HO!

IK LOOP LIEVER MET JULLIE MEE. AL DIE VLIEGEN ...

WAT IK VRAGEN WILDE, KEN JE DIE JEZUÏET GOED?
NIET ERG. WE HEBBEN SAMEN GEREISD, MEER NIET.

IK VRAAG HET JE OMDAT ZIJN VOORGANGER – OOK AL WAS HET GEEN SLECHTE VENT – OVERAL TOVENARIJ IN ZAG. IK HEB VEEL VAN M'N MOEDER GELEERD. ZIJ GENAS ZIEKEN.

DIT IS MARETAK. IK GA AL TWEE MAANDEN OM MET DE DODEN EN DE ZIEKEN. IK HEB HET GEPLUKT OP DE WEG HIER NAARTOE. EN 'T WAS NIET EENS HET GOEIE SEIZOEN.

ALLE ANDEREN DIE ER TOEN WAREN, ZIJN GESTORVEN. IK HEB NIETS TE VREZEN, WEET JE ...

DUS DAT KAN IEDEREEN GENEZEN. MAAR DE BARBIER GELOOFT MEER IN ZIJN MES EN ZIJN MIDDELTJES... HET IS NU HET GOEDE SEIZOEN VOOR MARETAK. DE BESSEN ZIJN NET RIJP.

GA JE GANG.
NEE, DE BESTE GROEIT IN DE APPELBOMEN VERDEROP. DE MIJNE KOMT OOK UIT EEN APPELBOOM. HET IS NOG BETER ALS JE 'T BIJ VOLLE MAAN PLUKT. WE HEBBEN VIJF OF ZES GROTE BOSSEN NODIG. DIE HANGEN WE AAN DE DEUREN VAN DE BARAKKEN. DAT HOUDT DE PEST TEGEN.

EN NU?
JE MOET MET COLIN NAAR BENEDEN GAAN. ER IS HEEL VEEL IN DE APPELBOMEN LANGS DE WEG NAAR BRACON.

HEB JE 'T GEHOORD, COLIN?
JA, IK BEN NIET DOOF. ALS HIJ NAAR BENEDEN GAAT, GA IK MET HEM MEE. JE WEET DAT IK NIET ALLEEN GA.

MAAR IK ZOU TOCH MET JE MEEGAAN?
JIJ BENT EEN VROUW.

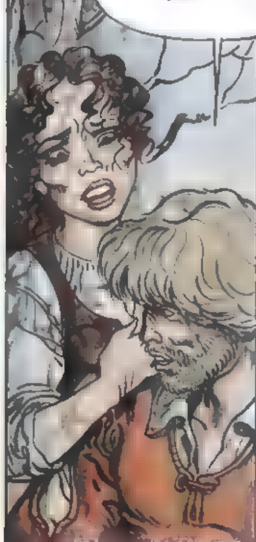

IK HEB TOCH LIEVER DAT HIJ HIER BLIJFT. HET IS BETER ALS EEN SIMPELE VAN GEEST DE MARETAK PLUKT.
DAT MOETEN WE DE PRIESTER VRAGEN.

BEN JE EEN HAARTJE BEDONDERD?! EEN GEESTELIJKE! DIE ROEPT METEEN: HEKSERIJ!
HIJ ZOU RAZEND ZIJN! IK KEN ZE. ZE HEBBEN NOG KORT GELEDEN EEN VROUW UIT LONS-LE-SAUNIER TOT DE BRANDSTAPEL VEROORDEELD. M'N MOEDER KENDE HAAR GOED. IK HEB GEEN ZIN OM TE EINDIGEN OP EEN STAPEL TAKKENBOSSEN!

BEN JE NIET GELOVIG? JE BAD TOCH SAMEN MET ONS, DAARNET.
NATUURLIJK BEN IK GELOVIG. MAAR DAT SLUIT NIETS UIT. M'N MOEDER WAS HET OOK EN TOCH GENAS ZE ALLE KWALEN. ZE KWAMEN HAAR ZELFS VAN VER HALEN VOOR ZIEKEN DIE DE DOKTOREN HADDEN OPGEGEVEN.

HEEFT ZE JE DAT OOK GELEERD?
ZE IS ERMEE BEGONNEN, MAAR DAT LEER JE NIET IN EEN PAAR DAGEN. DAAR GAAN SEIZOENEN OVERHEEN... EN DE RUITERS VAN SAXEN-WEIMAR HEBBEN HAAR VERMOORD OP [redacted] WEG TUSSEN CERNANS EN SALINS, AFGELOPEN LENTE...

JE BENT SLIM, DAT ZIE JE ZO. ALS JE ME BELOOFT DAT JE NIETS AAN DE PASTOOR ZEGT, ZAL IK JE IETS VERTELLEN DAT NIEMAND WEET.

WEET JE WAARAAN SAXEN-WEIMAR IS GESTORVEN?
AAN DE PEST, ZEGGEN ZE.

DAT IS WAAR. EEN PAAR MAANDEN NA DE DOOD VAN M'N ARME MOEDER.
NOU EN?

TOEN IK TEGEN HAAR ZEI DAT HET ONVERSTANDIG WAS OM IN OORLOGSTIJD LANGS DE WEGEN TE TREKKEN, ANTWOORDDE ZE DAT JE DE MENSEN NIET ONVERZORGD KON LATEN DOODGAAN. OP EEN DAG ZEI ZE: "ALS EEN SOLDAAT DE HAND AAN MIJ SLAAT, KUN JE ER ZEKER VAN ZIJN DAT HIJ OP DE GRUWELIJKSTE MANIER AAN Z'N EIND ZAL KOMEN..." SNAP JE? SAXEN-WEIMAR HEEFT HAAR LATEN DODEN, MAAR ZIJ HEEFT HEM NOG NET DE ZIEKTE KUNNEN GEVEN DIE ZIJ STEEDS HAD BESTREDEN.

NOU? GA JE STRAKS MEE MARETAK ZOEKEN?
JA, GOED.

SLAAP JE?
WACHT, IK MAAK COLIN WAKKER.

WELK PAD NEMEN WE EIGENLIJK?
HELEMAAL GEEN PAD. WE GAAN RECHT NAAR BENEDEN.

EN DE ROTSEN DAN?...
WEES GERUST, DIE ZIJN VERDEROP, RECHTS. JIJ BENT VOERMAN, EEN MAN VAN DE WEG. IK HEB ALTIJD GELEERD ZE TE MIJDEN.

DAAR BENEDEN STAAT IETS IN BRAND.
WELNEE. DAT ZIJN DE POORTEN VAN SALINS. DE WACHTERS HEBBEN TAKKEN VAN DE JENEVERSTRUIK AANGESTOKEN OM DE DAMPEN TE VERJAGEN.

IK GA NIET NAAR BENEDEN... JE WEET NOOIT MET DIE FRANSEN... IK GA NIET...
BLIJF HIER. WE HEBBEN JE NODIG.

KAN MIJ NIKS SCHELEN... JE WEET NIET WAT 'T IS... KOM... KOM... GA NIET NAAR BENEDEN!
LAAT 'M. ALS JE ZO BANG BENT, BEGA JE BLUNDERS.
JE HEBT GELIJK... WE HEBBEN DIE ARME KEREL NIET NODIG.

WE ZIJN NIET VER VAN DE POORTEN. JE RUIKT DE JENEVERSTRUIKEN... ZIE JIJ WAAR WE ZIJN ?
JA, HOOR. DE APPELBOMEN STAAN DAAR, EEN KLEINE HONDERD METER VERDEROP.

ALS ER EEN PATROUILLE KOMT, DAN ZOUDEN WE ZE NIET EENS ZIEN.
MAAR WE ZOUDEN ZE WEL HOREN. WE MOETEN ZORGEN DAT WE MINSTENS TIEN PASSEN VAN ZE VERWIJDERD BLIJVEN.

ALS JE DIE TWEE BOSSEN KUNT PLUKKEN... JA, HEEL GOED...

KRAAAAK!

TE WAPEN! TE WAPEN!

'T IS NIETS. JE HEBT GEDROOMD.

WE GAAN HIERLANGS. WE LOPEN HET PAD VERDER AF.

HIER KAN ONS NIETS GEBEUREN... WE WACHTEN EVEN VOORDAT WE OVERSTEKEN. ZE LATEN SOMS MANNEN ACHTER OP DE WEG.

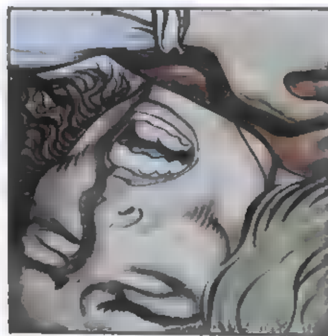
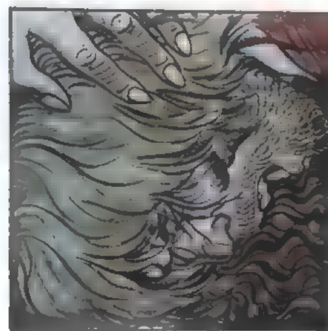

KOM.

WE GAAN TERUG ...MAAR WACHT EVEN.

DIT BESCHERMT JE TEGEN DE PEST. DAT STAAT VAST. EN ZO KUN JE MIJ NIET MEER VERGETEN... NOOIT MEER.

HOE LANG NOG VOOR HET LICHT WORDT, DENK JE?
IK WEET 'T NIET ....MINSTENS VIJF UUR.

VIJF UUR LOPEN.... DAN ZIJN WE EEN EIND WEG ALS ZIJ WAKKER WORDEN.
WEG?
WEG VAN HIER... IN DE RICHTING VAN SAVOYE, OF HET LAND VAN VAUD. JIJ BENT VOERMAN. JIJ MOET DE WEGEN VAN HET HOGE LAND KENNEN.
WIL JE HIER WEG?
MET JOU WEL, JA.
IK DACHT DAT JE NIET BANG WAS.
JE SNAPT ER NIETS VAN. DIT LAND IS VERLOREN. OORLOG, PEST, GEEN ETEN, GEEN WERK. OOK AL WAS HET MORGEN VOORBIJ, DAN ZOU HET NOG JAREN DUREN VOORDAT HIER LEVEN MOGELIJK WAS. WE KUNNEN BETER PROBEREN ERGENS OPNIEUW TE BEGINNEN, DAN HIER TE KREPEREN.
ZOU JE DE ZIEKEN DAN IN DE STEEK LATEN?
EN WIJ? TELLEN WIJ SOMS NIET MEE? WIL JE SOMS KREPEREN? HEB JE GENOEG VAN HET LEVEN? WIL JE NIET MEER VRIJEN, MET MIJ OF MET ANDERE VROUWEN?
DIE VERVLOEKTE PRIESTER HEEFT JE INGEPALMD. JE BENT BANG VOOR HEM! JE DENKT DAT JE IN DE HEL TERECHT KOMT, WANNEER JE HEM VERLAAT... IK DACHT DAT JE SLIM WAS, MAAR JE BENT NET ZO STOM ALS DIE KOEHERDER... JE VERDIENT NIET BETER DAN IN JE EIGEN STRONT TE KREPEREN. GEZEGEND EN WEL DOOR MENEER PASTOOR!
ZE HEEFT ME VAST BETOVERD.
GUYON... GUYON... OPSTAAN. IK BEN ZIEK.
JE MOET DE BARBIER ROEPEN, GUYON... HET GAAT NIET GOED.
WAT HEB JE DAN?

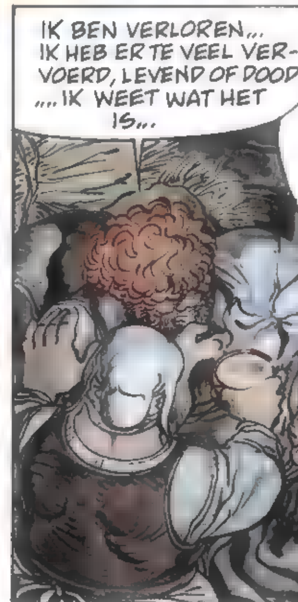

* BEZINKSEL, WAARUIT ALCOHOL GESTOOKT WORDT.

TOCH JAMMER... IK HAD 'T LIEVER PUUR GEDRONKEN, DAN IN DIT BROUWSEL !...

JE WORDT BEDANKT. DAT IS MIJN RECEPT

AH, MAAR ER IS WEL HET EEN EN ANDER AAN TOEGEVOEGD ! OUDE WIJNDRAF VAN ERCELIE ! JIJ BOFT !

IK ZAL JE OPENSNIJDEN. DAN ZIEN WE WEL VERDER. IK GA M'N SPULLEN HALEN.

WAT HEB JE HEM IN Z'N HAND GESTOPT ?
NIETS.

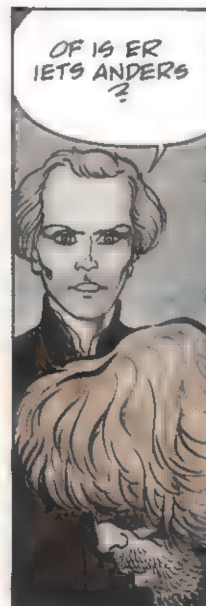

WAAROM LIEG JE ? IK ZIE HET TOCH ? JE GEDRAAGT JE ALS EEN KLEIN KIND.
EEN BEETJE MARETAK. DAT GENEEST ALLE KWALEN.

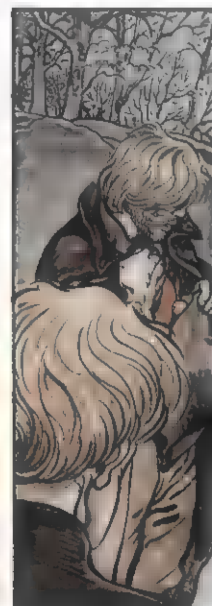

DAT ZEGGEN ZE, JA ... HIJ IS ZEKER BIJ VOLLE MAAN UIT EEN APPELBOOM GEPLUKT ?

DAT HEBBEN JULLIE VANNACHT SAMEN GEDAAN. VLAK BIJ DE STAD. UIT EEN BELACHELIJK SOORT BIJGELOOF.

JE KUNT GAAN GRAVEN. ER ZIJN VIER DODEN EN HET ZULLEN ER WEL MEER WORDEN. IK GA MET DE AFLEGSTER MEE. WIJ KOMEN LATER MET DE WAGEN. WE MOETEN HET WERK VERDELEN.

WAAROM BEN JE MET HAAR MEEGEGAAN OM MARETAK TE ZOEKEN ? GELOOF JE IN DIE SPROOKJES ?

OF IS ER IETS ANDERS ?

JE KOMT VANAVOND BIECHTEN.

JE WILDE NIET MET ME MEE, GUYON. DAAR ZUL JE SPIJT VAN KRIJGEN... JE HEBT ME MISBRUIKT EN TOEN HEB JE MIJ AFGEWEZEN...

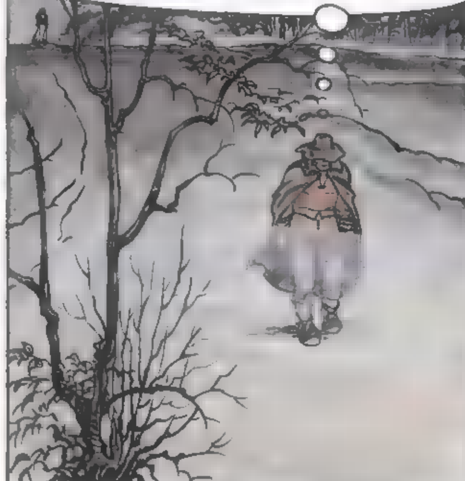

JIJ ZIT VOL HAAT.

DAT IS NIET WAAR. IK WIL WEG. MET JOU. JIJ BENT BANG VOOR DE PRIESTER, MAAR HIJ KAN NIETS DOEN. MIJN MOEDER HEEFT ME NIET ALLEEN GELEERD TE GENEZEN, MAAR OOK OM MENSEN ZIEK TE MAKEN.
ZWIJG, DAT IS GODSLASTERING!

JE WEET NIET EENS WAT DAT BETEKENT!

WAS JE VANNACHT DAN NIET GELUKKIG? NOU, WEES EERLIJK!

GA WEG, JIJ! GA WEG!

JE KUNT MET ZO'N DUIVELSDOCHTER EIGENLIJK NIET OP STAP GAAN... ZIJ ALLEEN IS MISSCHIEN NOG GEVAARLIJKER DAN DE PEST EN DE OORLOG SAMEN. ZOLANG WE GEEN RUZIE MAKEN, GAAT 'T WEL... MAAR ANDERS...

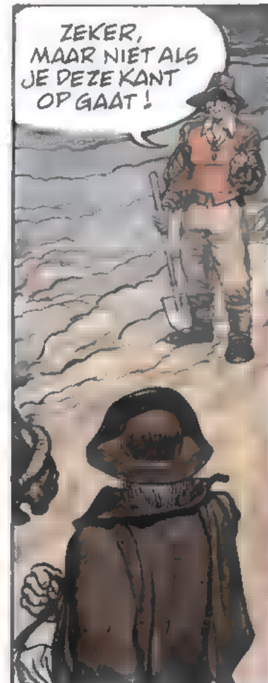

EN BOVENDIEN, LEVEN MET EEN HEKS IS GEVAARLIJK. STEL JE VOOR DAT ZE ME MENSEN LAAT BESTELEN OF VERMOORDEN ..... NEE, EEN DUIVELSDOCHTER, DAT KAN NIET...

GROTE GOD, IK LIJK WEL GEK!

MINSTENS DRIE PAARDEN EN TWEE KARREN. ZE KOMEN HIERHEEN ....

HO! HOLA!
26

HALLO! IK BEGON ME AL AF TE VRAGEN OF IK IN DE WOESTIJN WAS BELAND... IS DIT DE WEG NAAR CERNANS ?

ZEKER, MAAR NIET ALS JE DEZE KANT OP GAAT!

WAT IS ER ?
WE GAAN DE VERKEERDE KANT OP. BLIJF TOCH BINNEN. STRAKS GA JE WEER HOESTEN.

WAAR GAAN JULLIE NAARTOE?
WE WILLEN DOOR HET LAND VAN VAUD NAAR SAVOYE. WE WILLEN NIET IN DEZE VERVLOEKTE STREEK BLIJVEN.

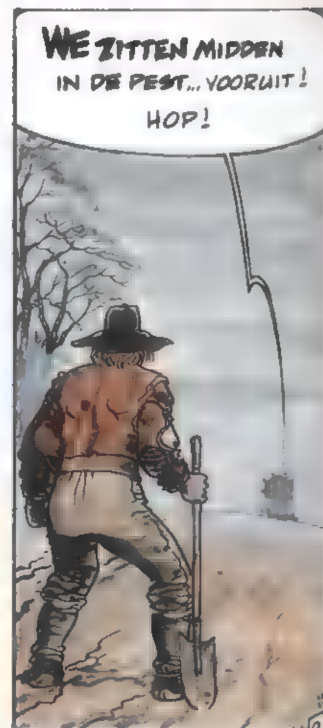

SCHIET OP, PIERRE. WE MOETEN OMDRAAIEN.
KIJK ALLEEN UIT VOOR DE KUIL...

WELKE KUIL?
DE MIJNE. IK BEN DE DOODGRAVER VAN DE BARAKKEN VAN SALINS.

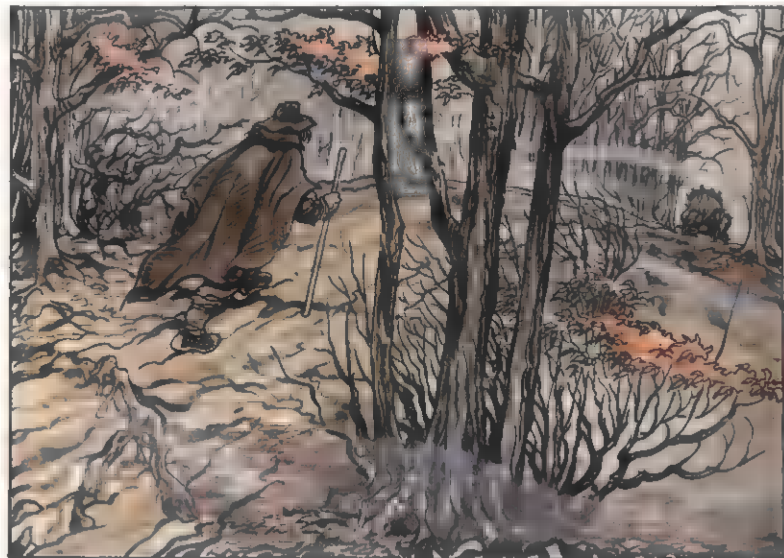

WAT?! DOODGRAVER VAN DE PEST?!?

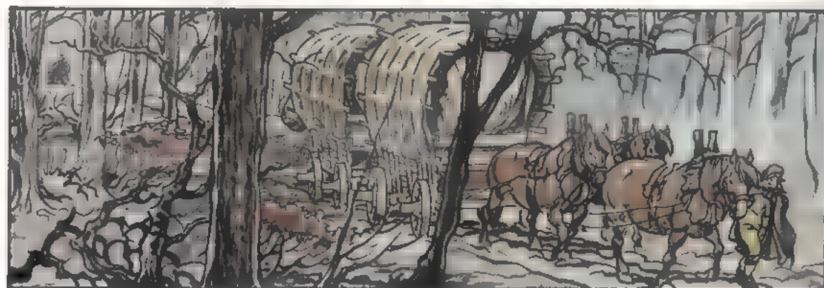

SCHOFT! EN DAT ZEG JE NÚ PAS!... VLUG! WEG VAN HIER ... SMEERLAP... JE BENT NOG ONZE DOOD!

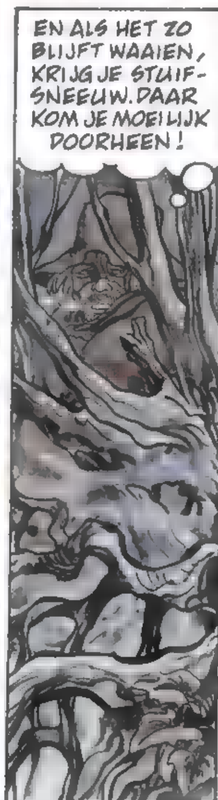
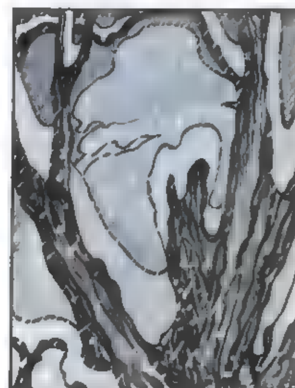
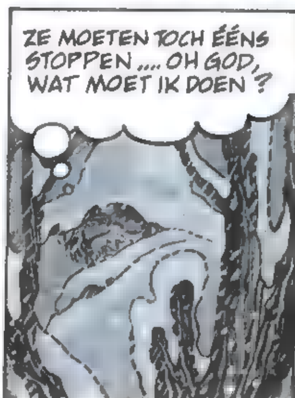
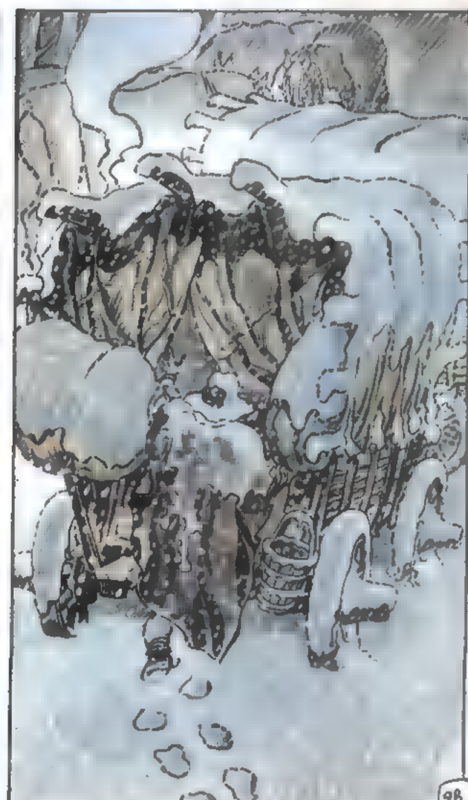

DE ZWEEP, PIERRE! DE ZWEEP EROVER!

WE ZITTEN MIDDEN IN DE PEST... VOORUIT! HOP!

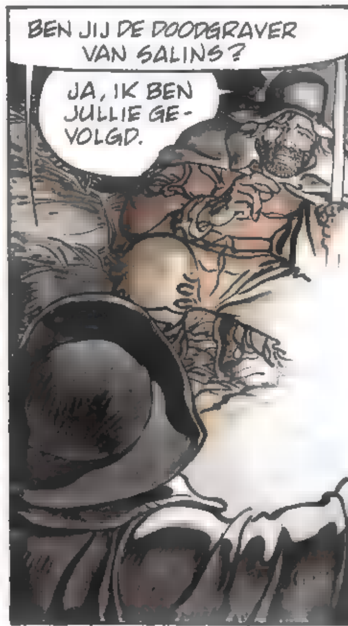

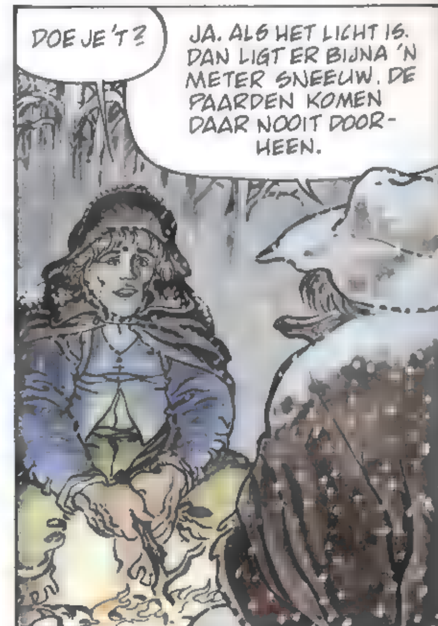
VOLGENS MIJ GAAT HET BINNENKORT SNEEUWEN. EN HARD OOK... "OOSTENWIND, KOMT SNEEUWGEZWIND" ZEI M'N MOEDER ALTIJD...

EN ALS HET ZO BLIJFT WAAIEN, KRIJG JE STUIFSNEEUW. DAAR KOM JE MOEILIJK DOORHEEN!

ZE MOETEN TOCH ÉÉNS STOPPEN .... OH GOD, WAT MOET IK DOEN ?

28

WAT DOE JIJ DAAR ?
NIETS... IK SCHUIL ALLEEN MAAR...

BEN JIJ DE DOODGRAVER VAN SALINS ?
JA, IK BEN JULLIE GEVOLGD.

MIJN GOD! WIL JE ONS DOOD?!
NEE. IK BEN NIET ZIEK. MARETAK BESCHERMT ME TEGEN DE PEST.

HOE DAN OOK, WE ZITTEN IN DE ELLENDE. M'N ZWAGER MAAKT 'T NIET LANG MEER... WIL JE ME HELPEN ?
ALS IK KAN, GRAAG.

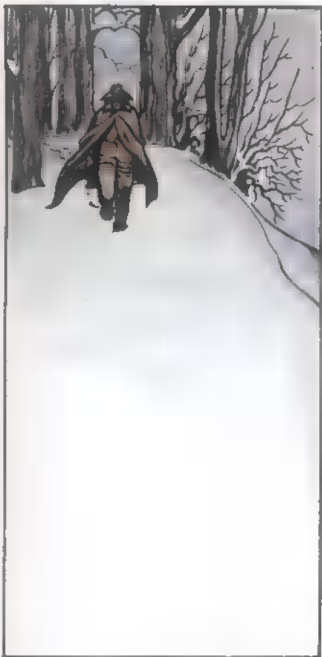
WE HEBBEN EEN DOKTER NODIG. EEN DIE HIER KAN KOMEN... JIJ KENT DE STREEK. WEET JIJ IEMAND?
ALLE DORPEN IN DE MIÈGES-VALLEI ZIJN VERWOEST. ER IS NIEMAND MEER. MISSCHIEN IN NOZEROY, MAAR DAT IS NIET NAAST DE DEUR.

DOE JE 'T ?
JA. ALS HET LICHT IS. DAN LIGT ER BIJNA 'N METER SNEEUW. DE PAARDEN KOMEN DAAR NOOIT DOORHEEN.

HET ZOU VRESELIJK ZIJN ALS HIJ DOODGING...
ZODRA HET LICHT WORDT, GA IK. ALS ER GEEN DOKTER IS, IS ER MISSCHIEN EEN BARBIER, OF IEMAND DIE EEN MIDDEL WEET.

WIE IS DIE MAN ?
HIJ KAN ONS HELPEN. HIJ KENT HET LAND. MORGEN GAAT HIJ NAAR NOZEROY.

M'N ARME JOANNES HAALT DE OCHTEND NOOIT...

JE BENT ONS LAATSTE REDMIDDEL, BESTE MAN...

GEGROET, VRIEND!

IK DOE GEEN KWAAD. IK ZOEK EEN DOKTER.
HIER? HULP? ER IS NIEMAND!

JIJ BENT ER TOCH?
IK KOM NET AAN. TWEE MINUTEN GELEDEN.

JE BENT TIMMERMAN...
TIMMERMANSGEZEL, JA.

IK BEN WAGENMENNER... IK KOM UIT AIGLEPIERRE. BEN JE WEER NAAR JE HUIS TERUGGEGAAN?

WELNEE. IK KWAM ALLEEN MAAR WAT IJZER HALEN.

HIER IS GEEN BARBIER, LAAT STAAN EEN DOKTER. EN NOZEROY KOM JE NIET IN. HET BELEG DUURT NOG STEEDS VOORT. ER HANGEN FRANSEN, GRIJZEN, ZWEDEN ROND. JE KUNT ER BETER WEGBLIJVEN... MAAR IK KAN JE HELPEN.
WIE BEN JE EIGENLIJK?

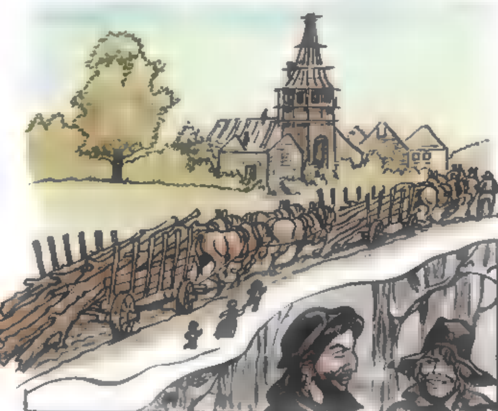

ALS JE VRIEND ZO ZIEK IS, LATEN WE DAN METEEN GAAN. IK VERTEL 'T JE WEL ONDERWEG.

IK HEET LACROIX. DENIS LACROIX. MIJN GEZELLENNAAM IS BISONTIN-LA-VERTU.

IK HEB DIE BOEREN EEN BEETJE GEHOLPEN. ZE WILDEN ALLEMAAL NAAR HET LAND VAN VAUD OF SAVOYE, MAAR DAT IS GEVAARLIJK MET AL DIE SOLDATEN LANGS DE WEG. ER ZIJN ER AL HONDERDEN AFGESLACHT... IK ZEI TEGEN ZE: "LAAT MIJ BEGAAN EN DAN KOM JE WAAR JE WILT ZIJN ZONDER DE WEGEN TE VOLGEN..."

EN DAAROM BEN IK HIER, RONDSNUFFELEND IN DE TROEP VAN EEN ARME WAGENMAKER DIE HET NIET HEEFT GERED. EN JE RAADT NOOIT WAT IK MET DAT IJZER GA BESLAAN ....
PAARDEN...

WELNEE. PAARDEN KUN JE VERGETEN. NEE, IK GA SLEEPBAKKEN BESLAAN. IK GA ZE VERANDEREN IN SLEEËN! OVER EEN DAG OF TWEE, DRIE, IS DE SNEEUW ZO HARD BEVROREN, DAT IK IEDEREEN NAAR HET LAND VAN VAUD KAN BRENGEN, ZONDER EEN BESTAANDE WEG TE HOEVEN NEMEN...

IK GA LIEVER DE GRENS OVER OM MIJZELF IN VEILIGHEID TE BRENGEN. WANNEER HET ALLEMAAL VOORBIJ IS, ZIEN WE WEL VERDER... IK HEB AL EEN PAAR MOOIE WERKTERREINEN ONTDEKT. KLOKKETORENS, DAT IS MOOI WERK... EN ER ZAL OOK GENOEG WERK ZIJN VOOR JOU, ALS VOERMAN: HOUT, STENEN, KALK...

JE MOET NIET ALLES GELOVEN WAT IK ZEG, MAAR IK HEB VROUWEN EN KINDEREN GEZIEN, OP HUN KNIEËN VOOR DE FRANSEN... ZE WERDEN AFGESLACHT, ZONDER UITZONDERING, MEEDOGENLOOS... ZE BLOEDDEN, ALS BEESTEN... DAT OF DE PEST... ARM GRAAFSCHAP!...

IEDEREEN WORDT EEN BEEST IN DE OORLOG. IK KEN DE FRANSEN. IK HEB GENOEG ELLENDE MET ZE GEHAD, MAAR OP HET LAATST KWAM HET MEESTAL WEL WEER IN ORDE...

EIGENLIJK ZIJN HET NIET SPECIAAL DE FRANSEN. HET ZIJN DE SOLDATEN. JE HAD DE INVASIE MOETEN ZIEN, DE ZWEDEN EN DE ANDEREN... JE GEEFT ZE EEN HAAKBUS EN ZE WORDEN BEESTEN. IK WIL NIKS MET DE OORLOG TE MAKEN HEBBEN.

BEN JE DOKTER?
DOKTER VAN DE SKELETBOUW. LACROIX DENIS, OFTEWEL BISONTIN-LA-VERTU, TIMMERMANSGEZEL.

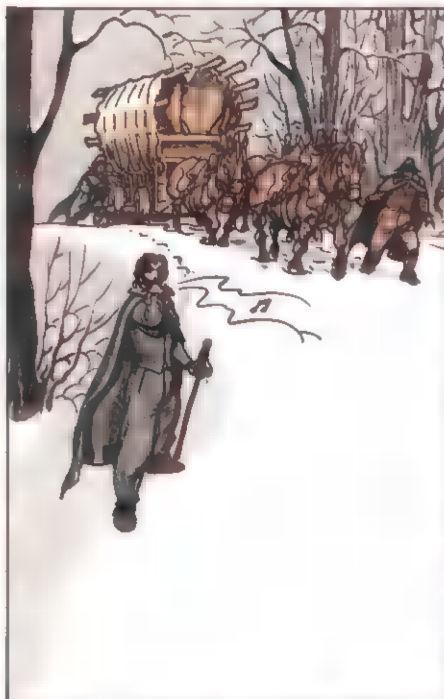

IK BEN PIERRE MERCIER. VOERMAN VAN HET BOS VAN VIEILLE-LOYE. MIJN ZUSTER HEET MARIE BOURDELIER. HAAR MAN IS STERVENDE.

DA'S NIET BEST, ARME MENSEN.

KUNNEN JULLIE RIJDEN?
MET ÉÉN WAGEN VALT 'T TE PROBEREN. ALS DE SNEEUW NIET TE DIK LIGT.

WE MOETEN EERST EEN STUKJE NAAR BENEDEN. DAN VOLGEN WE EEN KLEIN WEGGETJE NAAR ONS KAMP.

ZE SNAPPEN 'T. HIJ KOMT AL TE HULP.

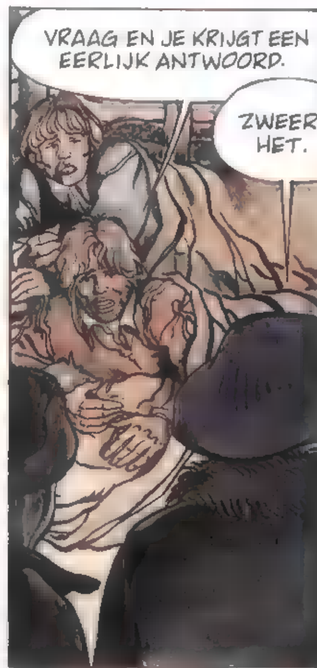

IK BEN HET! HELP MET DUWEN... SCHIET OP, VRIENDEN! WE HEBBEN EEN ZWAAR ZIEKE BIJ ONS.

GAAN JULLIE SLAPEN. WIJ GAAN DE ANDERE WAGEN HALEN.
32.

BLIJF LIGGEN. JULLIE HEBBEN HARD GEWERKT EN RECHT OP RUST. IK BEN JACQUES D'ETERNOZ, SCHEPEN VAN CHAPOIS. AANGEZIEN IK DE OUDSTE BEN VAN DEZE KLEINE GEMEENSCHAP VAN VLUCHTELINGEN, HEB IK ER DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR. IK HEET JULLIE WELKOM, MAAR IK MOET JULLIE EEN VRAAG STELLEN. EN JIJ, JE MOET MIJ EERLIJK ANTWOORDEN ALS JE JE LEVEN OF JE ZIEL NIET IN GEVAAR WILT BRENGEN.

VRAAG EN JE KRIJGT EEN EERLIJK ANTWOORD.
ZWEER HET.

IK ZWEER HET.

GOED. IK HEB GEEN REDEN OM AAN JE TE TWIJFELEN. ZEG MIJ WAAR JE VANDAAN KOMT EN WAT JE MET DE PEST TE MAKEN HEBT.

WEES NIET BANG, JONGEN. JE VRIEND HEEFT NIET DE PEST. DE BARBIER WEET 'T ZEKER. EN OMDAT DAT WOORD JE ZO'N SCHRIK INBOEZEMT, NEEM IK AAN DAT JE ER NOOIT MEE TE MAKEN HEBT GEHAD... SLAAP IN VREDE, BESTE VRIEND. VERGEEF MIJ DAT IK JE GESTOORD HEB, MAAR JE BEGRIJPT DAT IK MIJN MENSEN MOET BESCHERMEN VOOR DEZE ZIEKTE.

'T WAS GOED... ALS JE HAD GEZEGD WAAR JE VANDAAN KWAM, HADDEN ZE ONS WEGGESTUURD... OM TE KREPEREN IN DE KOU...

DE EERSTE KOU ZAL DE BESMETTELIJKE DAMPEN OVERWINNEN.
IK VERVLOEK JE... JE WILDE ME NIET MEENEMEN... MOGE DE ZIEKTE JOU EN IEDEREEN IN JOUW OMGEVING TREFFEN!

WEET JE AL WAARVOOR IK KOM?

HIJ WAS TE ZWAK. DE BARBIER KON NIETS MEER DOEN. HIJ IS EEN UUR GELEDEN GESTORVEN.

ZIJN VROUW WAS HEEL DAPPER. ZE IS MEE MET MOEDER MALIFAUX. 'T GOEIE MENS. ZE HEEFT HAAR MEEGENOMEN MET HAAR TWEE KLEINTJES. GELUKKIG HEBBEN WE NOG TWEE KOEIEN. MET DE KOU EN 'T GEBREK AAN VOEDSEL GEVEN ZE NIET VEEL.

DANK JE. JE HEBT ZONDER TWIJFEL M'N KLEINTJES GERED.

KOM, MORGEN BIJ ZONSOPGANG GA JE 'T IJZER HALEN. JE HEBT HUN WAGEN ZO OMGEBOUWD TOT SLEEËN...
IK HELP JE WEL.

IK... IK GA NIET MET JE MEE...
O NEE? WAT IS ER DAN?

IK WILDE HET DE ANDEREN NIET ZEGGEN... IK WIL HET ZE NIET ZEGGEN. ALS IK MEE MOCHT MET HET CONVOOI, DAN ZOU IK NIETS ZEGGEN. IK ZOU BLIJVEN.
MAAR... WAT HOUDT JE DAN HIER?...

IK KAN NIETS ZEGGEN... IK VERTEL 'T JOU OMDAT... OMDAT IK DAT NIET ZO ERG VIND. JIJ HEBT ZO VEEL MEEGEMAAKT....
DAT IS ZO. IK VERBAAS ME NERGENS MEER OVER. MAAR HIER BLIJVEN, WAAR OORLOG EN PEST...

JE BENT TOCH NIET VAN PLAN JE BIJ DE BENDE IN LACUZON AAN TE SLUITEN?
HOE KOM JE ERBIJ? IK BEN EEN GOED BURGER. IK BEN NIET VOOR DE FRANSEN, MAAR IK BLIJF GRAAG LEVEN.

IK KEN MENSEN DIE NAAR LACUZON ZIJN GEGAAN EN DIE HELEMAAL GEEN PATRIOTTEN ZIJN. BELUST OP BUIT, STELEN EN PLUNDEREN, DAAR ZITTEN ZE NIET MEE. EN DAN HEB JE EEN AARDIG ZAKCENTJE ALS DE OORLOG VOORBIJ IS.
DAT IS HET NIET, ECHT WAAR.
34.

IK ZOU HEEL GRAAG MET JE MEEGAAN, MAAR HET KAN NIET. IK KAN JE NIET ZEGGEN WAAROM, MAAR HET IS BELANGRIJK. PIERRE WEET 'T NIET EN MARIE EVENMIN... JE ZEGT ZE GEWOON DAT IK WEER TERUG MOEST GAAN. DAT IS ALLES. WIL JE DAT ZEGGEN? ZE SNAPPEN 'T HEUS WEL.

WIE IS DAAR?
IK BEN HET, SERGEANT, GUYON, DE VOERMAN,.. NIET SCHIETEN!

DAT DE DUIVEL JE HALE! JE HEBT ME NET VIER GOEIE FLESSEN GEKOST! JE MOET OOK NOOIT WEDDEN MET EEN PASTOOR. IK HAD GEZEGD DAT JE VEILIG EN WEL IN VAUD ZAT EN NOOIT MEER TERUG ZOU KOMEN.

WAAR ZIJN DE ANDEREN?
WAAR DENK JE? BIJ MENEER PASTOOR, NATUURLIJK. DE TWEE VROUWEN EN DE BARBIER. IN DE LAATSTE MANNENBARAK. HET IS WEL EEN TYPE, DIE PASTOOR VAN JOU. HIJ WILDE HIER NIET BLIJVEN; HIJ ZEI: "IK HEB 'T OOK. LEG MIJ MAAR BIJ DE ZIEKEN..." HET KON MIJ NIETS SCHELEN, HIJ MOCHT HIER BLIJVEN, MAAR DAT WILDE HIJ NIET...

IK WIST 'T... IK WIST 'T...

DAAR BEN JE DUS... WAT WAS JE LANG WEG... IK HAD NIET VEEL LANGER KUNNEN WACHTEN.

IK DANK JULLIE... IK ZOU GRAAG EVEN ALLEEN ZIJN MET MATHIEU.

IK WILDE OP JE WACHTEN, VOORDAT IK... WEGGING. IK VERWACHTTE DAT DE WINTER DE ZIEKTE ZOU VERJAGEN. ONZE LIEVE HEER HEEFT ME GEHOLPEN. HIJ WIST DAT JE TERUG ZOU KOMEN. IK ZEI VOORTDUREND TEGEN MEZELF DAT JE MIJ NIET ZO ZOU LATEN GAAN. IK HOOPTE DAT JIJ MIJN GRAF ZOU DELVEN. HET LICHAAM TELT NIET, MAAR TOCH, JE LAATSTE RUSTPLAATS IS NIET NIKS. DAAR MOET NIET DE EERSTE DE BESTE ZICH MEE INLATEN.

IK BEN BLIJ DAT JE ER BENT, WEET JE... HEEL BLIJ...
MAAR VADER, ZEG NIET ZULKE DINGEN. U WORDT HEUS WEER BETER...

JE WEET BEST DAT IK NIET VAN LEUGENS HOUD WANNEER HET OM ERNSTIGE DINGEN GAAT. DAAR HEBBEN WE OOK GEEN TIJD MEER VOOR. LUISTER, IK MOET JE IETS BELANGRIJKS VERT...
IK OOK, VADER. IK WIL DAT U MIJ DE BIECHT AFNEEMT.
36

DOORGAANS NEMEN STERVENDEN LEVENDEN NIET DE BIECHT AF, MAAR IK ZAL 'M AANHOREN... DAT BELOOF IK ... MAAR LAAT MIJ EERST SPREKEN. STRAKS HEB IK DE KRACHT NIET MEER... JE BENT TERUGGEKOMEN, DAT IS HET BELANGRIJKSTE. IK HOOP ALLEEN DAT JE HET NIET VOOR MIJ OF VOOR DIE VROUW HEBT GEDAAN.

ER KOMEN HIER GEEN NIEUWE BIJ ... IN SALINS IS DE EPIDEMIE VOORBIJ ... DE AUTORITEITEN LATEN ONS HIER NOG EEN PAAR DAGEN, EN DAN KUN JE HIER WEG. DAN IS VOOR JOU DIT TREURIGE AVONTUUR VOORBIJ ... MAAR JE MAG NOOIT HET LIJDEN EN DE DOOD VERGETEN ... JE ZULT JE HERINNEREN DAT JE ALTIJD IETS KUNT DOEN OM DAT LIJDEN TE VERLICHTEN ... EN VERGEET NIET DAT JE NIET ALLEEN AAN DE PEST DOODGAAT. IK HEB NU EEN KLEINE VOORSPRONG OP JOU. DAN KAN IK VAST EEN PLAATSJE VOOR JE VRIJHOUDEN. MAAR IK VERZEKER JE DAT IK ER...

... NET ZO MIN OP GEBRAND BEN JOU TE ZIEN KOMEN ALS JIJ HET BENT OM NAAR MIJ TOE TE GAAN. JE MOET ALTIJD VOORBEREID ZIJN OP DE DOOD. DE DOOD, M'N JONGEN, IS DE GERECHTIGHEID... DE MENSEN DIE JE HIER NAARTOE HEBBEN GESTUURD, HEBBEN ONGETWIJFELD HET LOT EEN HANDJE GEHOLPEN.
JIJ BENT FATSOENLIJKER DAN ZIJ. MAAR DE DOOD ZAL OOK HEN TREFFEN... EN DAN IS ER GEEN VERSCHIL MEER TUSSEN DE MENSEN. IEDEREEN WORDT OP DEZELFDE WIJZE BEOORDEELD.

VANDAAG ROEPT DE DOOD MIJ. IK LEEF DOOR IN JOU EN IN IEDEREEN DIE MIJ HEEFT LIEFGEHAD... JIJ ZULT OOK VOORTLEVEN IN DEGENEN DIE JE HEBT GEHOLPEN TE LEVEN OF TE STERVEN... IK WIL NIET DAT JE OM MIJ TREURT...
IK BELOOF 'T U, VADER.

DANK JE, M'N JONGEN... DENK STEEDS AAN DE VERGIFFENIS... GEEN TRANEN OM MIJ... ALLEEN, ZO NU EN DAN, IN JE GEBEDEN ... JE WEET DAT DIT VOOR MIJ EEN BEGIN IS...

BARBIER! BARBIER! KOM GAUW!

WAT IS ER?

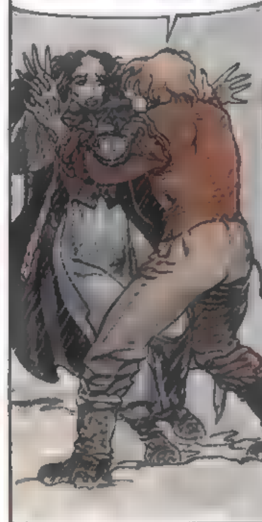

VADER, U MOET MIJ AANHOREN...
HET IS AFGELOPEN MET HEM... HIJ LEEK TOCH ZO GEZOND... MAAR 'T ZIJN VAAK DE STERKSTEN DIE HET EERST GAAN.

BAH! IK WIST DAT IK 'M NIET HAD HOEVEN BETALEN....
LIEVE GOD...

DE PASTOOR WAS ER ZEKER VAN DAT JE TERUG ZOU KOMEN EN IK OOK. MAAR IK HEB 'T VOOR ME GEHOUDEN.

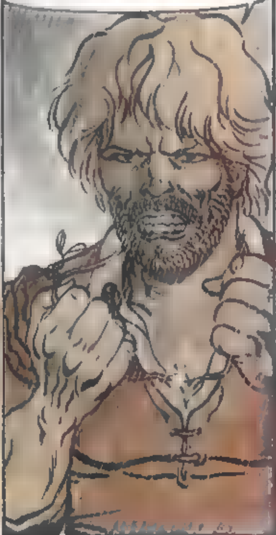

LATEN WE DE DODEN SNEL BEGRAVEN EN ER DAN VANDOOR GAAN MET DE WAGEN. IK HEB ER DEKENS INGELEGD EN ETEN VOOR TENMINSTE EEN WEEK. ZO'N KANS KRIJGEN WE NOOIT MEER. DE SERGEANT IS STOMDRONKEN EN DE BARBIER MOET ZOVEEL ZIEKEN BEHANDELEN DAT HIJ HET ALLANG GOED VOND TOEN IK HEM ZEI DAT WE HET WERK SAMEN GINGEN DOEN.
LIEVE GOD, JE BENT GEK! IK BEN NIET TERUGGEKOMEN OM WEER WEG TE GAAN!

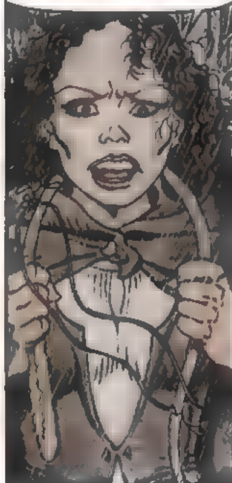

RAAK ME NIET AAN! JE BENT EEN HEKS!

EEN HEKS... MISSCHIEN WEL, JA... DAT JE NOG LEEFT, HEB JE AAN MIJ TE DANKEN. KIJK NAAR JE VRIEND, DE JEZUÏET. HIJ WILDE NIETS VAN MARETAK WETEN.
EN DE ANDEREN...

ZE DRAGEN HET ALLEMAAL. HEIMELIJK. IK ZAG 'T OOK BIJ DE SERGEANT, TOEN HIJ SLIEP. ZELFS DE BARBIER HEEFT IETS AFGESNEDEN VAN DE TAK DIE IK AAN ZIJN BARAK HAD GEHANGEN. HIJ WAS SAMEN MET DE VOEDSTER. ZIJ DRAAGT 'T OOK. VANAF DE EERSTE DAG. IK HEB 'T HAAR GEGEVEN.

MARETAK IS GEEN GENEESMIDDEL. HET IS EEN HEIDENS BIJGELOOF, EEN ECHTE CHRISTEN ONWAARDIG. DENKEN DAT JE DAARDOOR GEVRIJWAARD BENT VAN ZIEKTE, BETEKENT EEN GEBREK AAN VERTROUWEN IN GOD.

WEG MET DIE DUIVELSE TOVENARIJ!

JE BENT VERLOREN, GUYON! JE KUNT DOEN WAT JE WILT, MAAR JE BENT VERLOREN. JE ZULT STERVEN EN JE DOODSSTRIJD ZAL VERSCHRIKKELIJK ZIJN!

HOU JE MOND, DUIVELIN! HOU JE MOND!
JE ZULT KREPEREN, ZEG IK JE!

GA JIJ MAAR NAAR JE DODEN... EN KREPEER ZELF OOK! IK RISKEER HET NIET... NIETS! IK ZAL JE ZIEN KREPEREN! EN DAN KOMT ER EEN ANDERE DOODGRAVER. SAMEN MET HEM ZAL IK JE IN HET GAT LATEN ZAKKEN.
38

HET GRAAFSCHAP IS IN OORLOG, GUYON. HET ONDERGAAT DE ZWAARSTE BEPROEVINGEN. HET HEEFT AL ZIJN ZONEN NODIG. JE WORDT ERVAN BESCHULDIGD JE PLICHT TE HEBBEN VERZAAKT. JE WAS AANGEWEZEN ALS DOODGRAVER BIJ DE BARAKKEN VAN DE PESTLIJDERS, MAAR JE BENT ER VANDOOR GEGAAN. BOVENDIEN HEB JE GEPROBEERD HET MEISJE BRENOT ANTOINETTE, DE AFLEGSTER, TE VERLEIDEN OM MET JE MEE TE GAAN NAAR SAVOYE.
MAAR ....

ZWIJG, GUYON! JE MAG SPREKEN WANNEER IK JE HET WOORD GEEF!

NADAT JE EERSTE POGING WAS MISLUKT, BESLOOT JE HET OPNIEUW TE PROBEREN. NIET TE VOET, MAAR MET DE LIJKWAGEN, WAARIN JE EERST LEVENSMIDDELEN HAD VERBORGEN. DIE ZATEN IN EEN KIST ONDER DE BANK VAN DE KOETSIER. TOEN VROUW BRENOT JE DREIGDE AAN TE GEVEN, PROBEERDE JE HAAR TE WURGEN. ZIJ KON ZICH VERDEDIGEN MET JOUW ZWEEP EN IS GEVLUCHT. JE ANGST OM AANGEHOUDEN TE WORDEN ALS JE ZONDER HAAR ZOU VLUCHTEN, DEED JE BLIJVEN.

IK WIJS JE EROP DAT DE WET EEN DERGELIJK VERRAAD STRAFT MET DE DOOD. EN DIEFSTAL VAN VOEDSEL MAAKT HET NOG ERGER. NU MAG JIJ SPREKEN, GUYON.

HET IS NIET WAAR... ZE LIEGT...
PAS OP, GUYON, JE BESCHULDIGT EEN GETUIGE VAN MEINEED. MAAK HET NIET ERGER DAN HET AL IS .... KUN JE BEWIJZEN DAT DIE VROUW HEEFT GELOGEN?

IK ... IK EIS EEN ADVOCAAT.

IK DENK DAT MEESTER DESPREL DEZE ZWARE TAAK WEL OP ZICH WIL NEMEN.

WILT U UW CLIËNT SPREKEN?
DAT IS ABSOLUUT NOODZAKELIJK, EDELACHTBARE. HET DOSSIER IS MIJ VOLSTREKT ONBEKEND.

WAS U IN AIGLEPIERRE ZELFSTANDIG VOERMAN?
NEE... IK WAS IN DIENST BIJ MENEER COULON. HIJ WERD LATER GEDOOD BIJ HET BELEG VAN DOLE.

DUS U BESCHIKT NIET OVER EEN EIGEN RIJTUIG?
NEE.

MAAR U HEBT TOCH WEL WAT GELD, ERGENS?
NEE, HOE ZOU IK AAN GELD MOETEN KOMEN? IK HEB ZELFS GEEN HUIS MEER.

IS ER IEMAND DIE DE KOSTEN VAN UW VERDEDIGING OP ZICH WIL NEMEN?
KOSTEN?

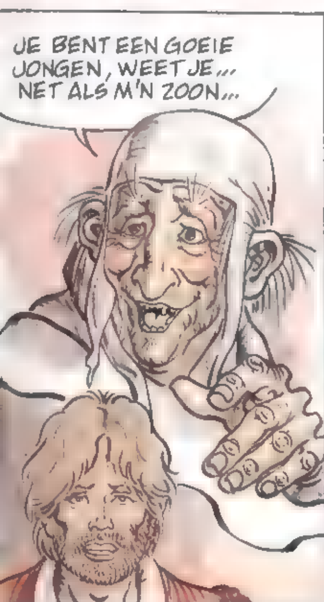

JA. DE DOSSIER-KOSTEN EN UITERAARD MIJN HONO-RARIUM.
NEE, IK KEN NIEMAND DIE DAT ...

IN DAT GEVAL MOET JE EEN ANDERE ADVOCAAT ZOEKEN, JONGEN... MAAR IK BETWIJFEL OF DIE ER OP DIT MOMENT IS, IN SALINS...

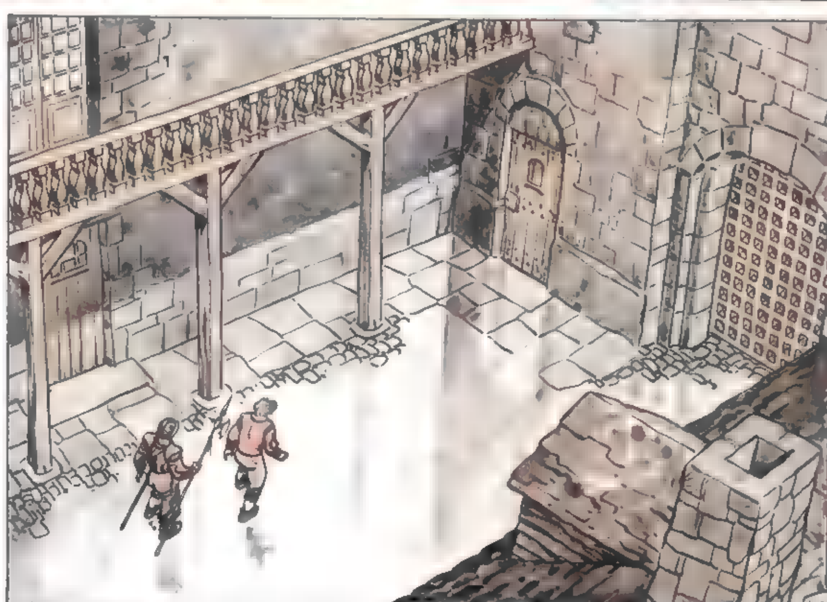

PECH GEHAD, GUYON. IK KEN MEESTER DESPREL. ALS HIJ JE NIET WIL VERDEDIGEN, IS JE ZAAK HOPELOOS. ADVOCATEN ZIJN ALS MAGISTRATEN: ZIJ VERDOEN HUN TIJD NIET GRAAG.... VOORUIT, HEB JE GETUIGEN?
GETUIGEN?

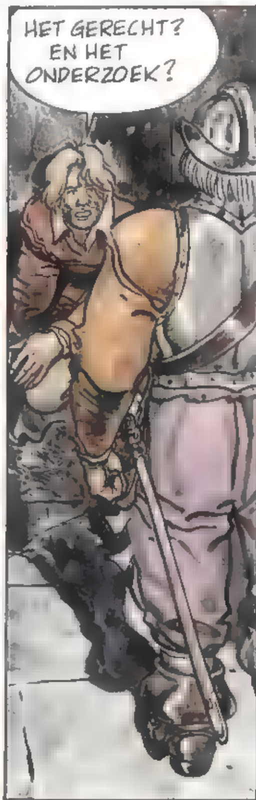

JA, MENSEN DIE KUNNEN VER-KLAREN DAT JE EEN GOEIE JONGEN BENT. DAT JE NIET WILDE VLUCH-TEN. DAT DE AFLEGSTER HEEFT GELOGEN ...

JE GLIMLACHT, GUYON. DAT BETEKENT DAT ER ZULKE MENSEN ZIJN... IK WIJS JE EROP DAT WE AL HEBBEN BE-SLOTEN DE VOEDSTER, DE BARBIER EN DE SERGEANT TE VERHOREN.

JE BENT EEN GOEIE JONGEN, WEET JE... NET ALS M'N ZOON...

OH, JA... DE ZIEDER... DE OUDE ZOUTZIEDER. DIE ZAL 'T ZEKER ZEGGEN.

40

GUYON, VOOR HET GERECHT!

HET GERECHT? EN HET ONDERZOEK?

IK HEB 'T TEGEN JOU, GUYON ! ZWIJGEN IS GEEN GOEDE VERDEDIGING ! NOGMAALS: BEKEN JE DEZE FEITEN ?

MENEER DE RECHTER, HET... HET IS EEN HEKS!

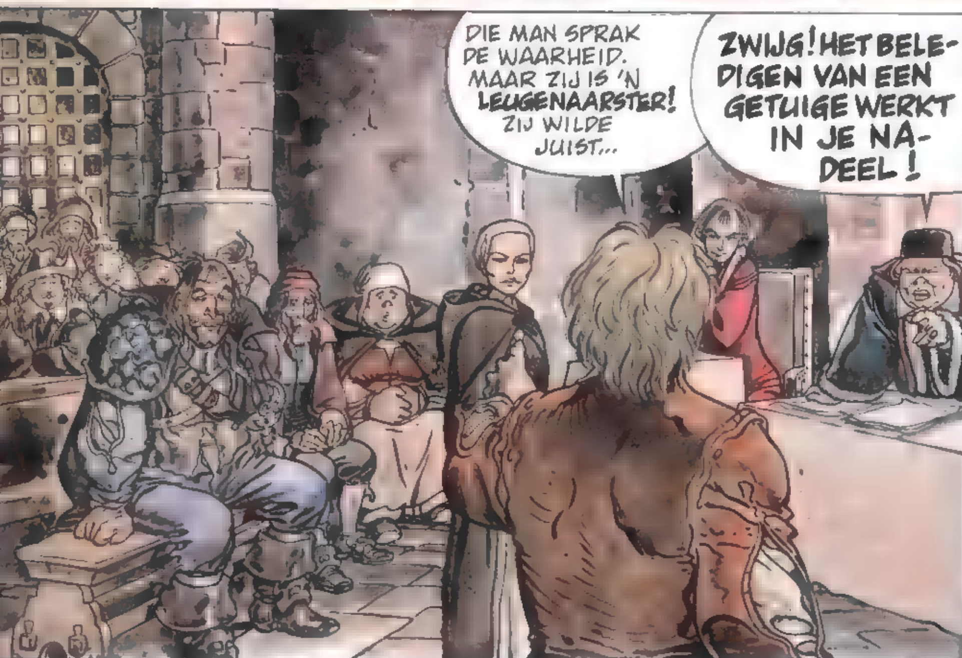

GOED DAN, OMDAT JE BLIJFT ZWIJGEN, ZULLEN WIJ DE GETUIGEN HOREN!

MENEER DE PRESIDENT, DE GETUIGE IS GESTORVEN. WIJ HEBBEN HET NAGEKEKEN IN HET REGISTER VAN DE BARBIER. HIJ IS OP DE LAATSTE DAG BEGRAVEN.

ZIET U, U HEBT 'M BEGRAVEN ZONDER DAT U HET WIST.

DIE MAN DEED ZIJN WERK GOED. TOEN HIJ VERDWEEN, DACHT IK DAT VADER BOISSY HEM EEN OPDRACHT HAD GEGEVEN. IK VROEG HEM WAAR HIJ WAS. DE PASTOOR ZEI: "MAAK JE GEEN ZORGEN. HIJ KOMT TERUG." EN HIJ HAD GELIJK.

DIE MAN SPRAK DE WAARHEID. MAAR ZIJ IS 'N LEUGENAARSTER! ZIJ WILDE JUIST...
ZWIJG! HET BELEDIGEN VAN EEN GETUIGE WERKT IN JE NADEEL!

DIE MAN BEWEERT DAT IK WEG WILDE GAAN, MAAR DAT WILDE HIJ JUIST. ALS IK HAD WILLEN VLUCHTEN, HAD IK HEM ALLEEN MAAR HOEVEN VOLGEN.

HET IS EEN GOEIE JONGEN. IK WEET NIET WAAR HIJ NAARTOE IS GEGAAN, MAAR HIJ IS TERUGGEKOMEN. EN DAT DEDEN ER NIET VEEL ...

ZEG HUN DAT HET EEN HEKS IS. DAT ZE ONS MARETAK WILDE LATEN DRAGEN!
ZWIJG! HOU OP MET DIE VERHALEN OVER MARETAK EN HEKSERIJ!

HEB JE DAAR IETS AAN TOE TE VOEGEN?
JA, HET IS WAAR DAT ZE ONS MARETAK WILDE LATEN DRAGEN. EN HET IS WAAR DAT DE JEZUÏET ZEI DAT 'T HEKSERIJ WAS.
42

LAAT ZIEN! LAAT ZIEN DAT JULLIE 'T NIET DRAGEN... JULLIE HEBBEN 'T ALLEMAAL GEDRAGEN! OOK HIJ!

ALS DEZE HEKSERIJ-PRAKTIJKEN WORDEN BEWEZEN, ZAL VROUW BRENOT ANTOINETTE IN HECHTENIS WORDEN GENOMEN, IN AFWACHTING VAN DE BESLISSING VAN HET KERKELIJK TRIBUNAAL, DAT BEVOEGD IS OM DERGELIJKE MISDADEN TE BERECHTEN.

ARME JONGEN, GOD BEHOEDE JE...

ZIJ DROEG HET. ZIJ HAD 'T OP DE BARAKKEN GESPIJKERD EN ZE WILDE DAT WIJ 'T DROEGEN. VOOR ZOVER IK WEET, HEEFT NIEMAND DAT GEDAAN.

LEUGENAARS! JULLIE HEBBEN 'T ALLEMAAL GEDRAGEN!

WACHT! GRIJP DIE VROUW! VOER HAAR WEG UIT DE ZAAL!

GRIFFIER, LEG VAST DAT DEZE VROUW GODSLASTERINGEN HEEFT GEUIT!

GUYON, JE HEBT HET VERTROUWEN GESCHONDEN VAN HEN, DIE MEENDEN TE KUNNEN REKENEN OP JOUW TOEWIJDING. JE HEBT HET GEKWELDE GRAAFSCHAP VERRADEN. WIE ZEGT DAT JE NIET TIJDENS JE AFWEZIGHEID CONTACT HEBT GEZOCHT MET DE VIJAND?

EN BOVENDIEN, MENEER DE PRESIDENT, VESTIG IK UW AANDACHT OP EEN PUNT UIT DE VERKLARING VAN DE BARBIER. MENEER GRIVEL, WIENS GOEDE TROUW BOVEN ELKE TWIJFEL VERHEVEN IS, HEEFT VERKLAARD: "DIE MAN DEED Z'N WERK GOED. TOEN HIJ VERDWEEN, DACHT IK DAT VADER BOISSY HEM EEN OPDRACHT HAD GEGEVEN. IK VROEG HEM WAAR HIJ WAS. DE PASTOOR ZEI: 'MAAK JE GEEN ZORGEN, HIJ KOMT TERUG.'" EN DAAR, MIJNE HEREN, BEVINDT ZICH DE SLEUTEL VAN HET MYSTERIE. DIE JONGEMAN, DIE ZIJN WERK ZO GOED DOET, DIE ANDEREN ZO GOED OM DE TUIN KAN LEIDEN, ...

... IS DAT NIET HET TYPE VAN DE IDEALE SPION? HIJ KOMT NIET UIT SALINS, NIEMAND DAAR WIST WAAR HIJ VANDAAN KWAM. HIJ IS VRIJWILLIG, IK HERHAAL, VRIJWILLIG MET DE JEZUÏET MEEGEGAAN. EN IK VRAAG U, HEREN, WIE STELT ZICH UIT VRIJE WIL BLOOT AAN DE PEST?

ACH, HET ARME, GEKWELDE GRAAFSCHAP HEEFT HEEL WAT VERRAAD GEKEND. U WEET NET ZO GOED ALS IK HOE VEEL PRIESTERS ER ZIJN ONTMASKERD ALS SPIONNEN VAN DIE VERVLOEKTE KARDINAAL DIE ONS ONGELUKKIGE LAND LEEGZUIGT. ALS DE DOOD DEZE VERRADERLIJKE PRIESTER NIET HAD VERRAST, DAN ZOU HIJ VANDAAG IN DE BEKLAAGDENBANK ZITTEN...
HELA! RUSTIG AAN! IK WAS HET NIET EENS MET DIE JEZUÏET... IK HOU NIET VAN PRIESTERS... MAAR 'T WAS EEN DAPPERE VENT....

WACHT, VERWIJDER DE GETUIGE. HIJ ONDERBREEKT 'T REQUISITOIR. VOER HEM WEG!

WAAR HEEFT HIJ HET OVER?! HIJ KENDE HEM NIET EENS!... MAAR WIJ HEBBEN HEM MEEGEMAAKT, BIJ DE ZIEKEN... SPION... HA! LAAT ME NIET LACHEN!

GUYON, JE HEBT STAD EN VADERLAND VERRADEN, JE BENT OP Z'N MINST MEDEPLICHTIG GEWEEST AAN SPIONAGE... JE VERDIENT DE ZWAARSTE STRAF, ALS JE BLIJFT WEIGEREN JE MISDADEN TE BEKENNEN.

BEKLAAGDE, WAT HEBT U TE ZEGGEN TER UWER VERDEDIGING?

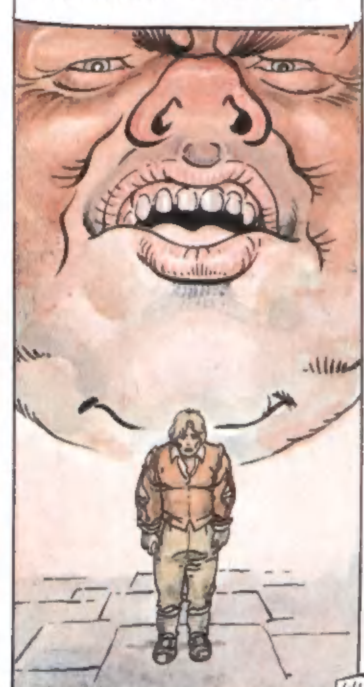

HET IS NIET WAAR.... DE PRIESTER WAS GEEN SPION... ANTOINETTE IS EEN HEKS, DAT WEET IEDEREEN... ZE IS EEN HEKS.

DAAR KOMEN WE NU INDERDAAD ACHTER. MAAR IK BEN BANG DAT JE DAARMEE JE HUID NIET KUNT REDDEN. WAT HEB JE TE ZEGGEN OP DE BESCHULDIGINGEN DIE TEGEN JE ZIJN GEUIT?

IK HEB NIEMAND KWAAD GEDAAN... IK HEB MENSEN GEHOLPEN DIE VERDWAALD WAREN IN DE MIST... DAT IS ALLES... EN DAARNA BEN IK TERUGGEGAAN....

JA, DAT HEB JE BIJ HET VOORONDERZOEK AL VERTELD. ALS JE DAAR NIETS AAN HEBT TOE TE VOEGEN, ZAL HET TRIBUNAAL IN BERAAD GAAN. IK VERZOEK U OM STILTE.

GEZIEN HET FEIT DAT DE SCHULD VAN GUYON MATHIEU BOVEN ENIGE TWIJFEL IS VASTGESTELD, GEZIEN HET FEIT DAT DIT TRIBUNAAL ZETELT IN EEN STAD DIE DOOR DE VIJAND WORDT BEDREIGD EN DAT DERHALVE ALLE VONNISSEN ZONDER MOGELIJKHEDEN TOT BEROEP ONMIDDELLIJK UITVOERBAAR ZIJN, GEZIEN HET FEIT DAT ELKE BURGER ZICH MOET INZETTEN VOOR DE VERDEDIGING VAN ZIJN LAND, VEROORDEELT HET TRIBUNAAL GUYON MATHIEU TER DOOD DOOR OPHANGING.

HET VONNIS ZAL MORGEN BIJ ZONSOPGANG WORDEN VOLTROKKEN.

44.

GEKLUISTERD, VOERMAN! GEKLUISTERD! DAT BETEKENT DAT JE GEHANGEN ZULT WORDEN. IK HAD JE GEWAARSCHUWD... JE ZULT STERVEN, VOERMAN! JE HAD VER WEG KUNNEN ZIJN, NU... JE HAD...

HEKS! JE HEBT HET TRIBUNAAL BELEDIGD! JE ZULT ZIEN HOE IK JE JE VUILE BEK SNOER...

KIJK, GUYON, WAT WE MET HEKSEN DOEN VOORDAT ZE LEVEND VERBRAND WORDEN ... OP JE KNIEËN, LEUGENAARSTER! OP JE KNIEËN!

NIET SLECHT. DAAR ZULLEN WE ONS VANNACHT FLINK MEE VERMAKEN.

JIJ KOMT OOK ELLENDIG AAN JE EIND!

WIL JE D'R IN ELKAAR SLAAN? HET IS TENSLOTTE ALLEMAAL HAAR SCHULD ....

JE HEBT GELIJK. JE KUNT JE HANDEN BETER SCHOON HOUDEN.

WAAROM HEB JE 'T GEDAAN? WAAROM?

KIJK ME DIE HEKS 'NS AAN, ZE JANKT ALS EEN KLEIN KIND. KOM MAAR, SNOEPJE, WE ZULLEN JE TROOSTEN... DAAR HEBBEN WIJ ONZE MANIEREN VOOR... MAAK JE MAAR GEEN ZORGEN!

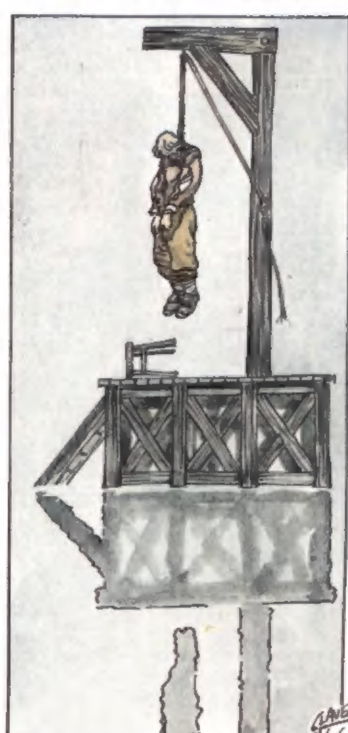

DOCUMENTATIE: DANIELLE, JANINE

EINDE VAN DEZE EPISODE

PRINTED IN BELGIUM BY proost INTERNATIONAL BOOK PRODUCTION

COLLECTIE B.D ECRIVAINS.

AL VERSCHENEN.

BERNARD CLAVEL
«HET SEIZOEN DER WOLVEN»

TE VERSCHIJNEN.

TOM SHARPE
«WILT»

LOUP DURAND
«DADDY»

BERNARD CLAVEL

